

ПРЕЗИДІЯ
ПОСТАНОВА

16.03.2017

м. Київ

№ П-7-19

**Про реформування бухгалтерського обліку
в профспілкових організаціях**

У своїй роботі профспілкові організації керуються Законом України № 996 від 16.07.1999 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зі змінами та доповненнями від 03.01.2017, Інструкцією № 291 від 30.11.1999 (у редакції станом на 24.07.2015) «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку», затвердженою Міністерством фінансів України, Положенням №88 від 24.05.1995 (у редакції станом на 01.01.2015) «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку», затвердженою Міністерством фінансів України, Податковим кодексом України (у редакції від 01.01.2017).

У зв'язку із затвердженими змінами, які безпосередньо впливають на ведення бухгалтерського обліку у профспілкових організаціях, розроблено Інструкцію про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в профспілкових організаціях. Інструкція спрямована на реформування бухгалтерського обліку та забезпечення єдності відображення фінансово-господарських операцій на відповідних рахунках, встановлює призначення та порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про фінансово-господарську діяльність профспілкових організацій. Постійною комісією Ради ФПУ з питань фінансової політики та бюджету ФПУ схвалено Рекомендації по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку в профспілкових організаціях.

У рамках впровадження єдиної фінансово-бюджетної політики, з метою забезпечення єдиних методологічних принципів ведення бухгалтерського обліку в профспілкових організаціях

Президія Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Рекомендації по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку в профспілкових організаціях (додаток 1), спрощені

Рекомендації по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку в первинних профспілкових організаціях (додаток 2).

2. Доручити керівникам членських організацій ФПУ :

- обрати форму ведення бухгалтерського обліку з дотриманням єдиних засад, урахуванням особливостей своєї діяльності та технології обробки облікових даних (програмного забезпечення), установлених Рекомендаціями;

- вжити необхідних організаційних заходів для реформування бухгалтерського обліку, на якому базується формування фінансової, податкової, статистичної та іншої звітності, та запровадження Рекомендацій по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку протягом 2017 року.

3. Доручити керівнику підприємства ФПУ «Профінформ» підготувати та випустити на замовлення членських організацій ФПУ спеціальну брошуру з цього питання.

4. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Президії від 28.09.2000 № П-29-3.

5. Контроль за виконанням постанови покласти на Голову ФПУ Осового Г.В.

Голова ФПУ

Г.В. Осовий

Надіслано: керівництву ФПУ, членським організаціям ФПУ, структурним підрозділам апарату ФПУ.

**Рекомендації по застосуванню
плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і операцій в профспілкових
організаціях**

Для відображення та узагальнення у бухгалтерському обліку інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань і фактів фінансово-господарської діяльності організацій та інших юридичних осіб, незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, призначений *Загальний План рахунків*.

Загальний План рахунків — це перелік рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків) у бухгалтерському обліку.

У ньому за десятковою системою наведені коди (номери) і назви синтетичних рахунків (рахунків першого порядку). Першою цифрою коду визначений клас рахунків, другою — номер синтетичного рахунку.

Структура Плану рахунків

№ класу	Назва класу
1	Необоротні активи
2	Запаси
3	Кошти, розрахунки та інші активи
4	Власний капітал та забезпечення зобов'язань
5	Довгострокові зобов'язання
6	Поточні зобов'язання
7	Доходи і результати діяльності
8	Витрати за елементами
9	Витрати діяльності
0	Позабалансові рахунки

Сальдо рахунків класів 1 — 3 відображають в активі Балансу, сальдо рахунків класів 4 — 6 — у розділах пасиву Балансу. Обороти за рахунками класів 7 та 9 використовують при складанні Звіту неприбуткових організацій та Звіту про фінансові результати.

Для забезпечення єдності відображення однорідних за змістом господарських операцій на відповідних синтетичних рахунках і субрахунках (рахунках другого порядку) призначено *Рекомендації по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій в профспілкових організаціях* (далі — Рекомендації).

У рекомендаціях наведені:

— стисла характеристика і призначення синтетичних рахунків і субрахунків;

— типова схема реєстрації та групування інформації про господарські операції (кореспонденція рахунків першого порядку).

Рахунки класів 0 — 7 Загального Плану рахунків є обов'язковими для всіх організацій.

Щодо використання **рахунків класів 8 і 9 може бути три варіанти:**

1-й варіант — використання одночасно рахунків класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»

Зібрані (згруповані) витрати діяльності в розрізі елементів на рахунках класу 8 «Витрати за елементами» (80 «Матеріальні витрати», 81 «Витрати на оплату праці», 82 «Відрахування на соціальні заходи», 83 «Амортизація», 84 «Інші операційні витрати») щомісяця списують у кореспонденції з:

— 92 «Адміністративні витрати» — у частині адміністративних витрат на апарат профспілки;

— 94 «Інші витрати операційної діяльності» — у частині інших витрат на здійснення статутної діяльності.

Отже, **рахунки класу 8 є транзитними. Зверніть увагу**, інформацію про витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю, а також витрати з податку на прибуток відразу (з рахунків їх обліку) списують на відповідні рахунки: 95 «Фінансові витрати», 97 «Інші витрати», 98 «Податок на прибуток».

2-й варіант — використання тільки рахунків класу 9 «Витрати». Якщо організації використовують **тільки рахунки класу 9 «Витрати діяльності»**, то в наведеній кореспонденції необхідно виключити транзитні записи на рахунках класу 8.

3-й варіант — використання тільки рахунків класу 8 «Витрати за елементами» без розподілу на адміністративні (на утримання апарату профспілки) та статутну діяльність».

Якщо організації застосовують **рахунки тільки класу 8 «Витрати за елементами»**, то в наведеній кореспонденції слід виключити рахунки класу 9 «Витрати діяльності». При цьому витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю, і витрати з

податку на прибуток (що обліковуються на рахунках: 95 «Фінансові витрати», 97 «Інші витрати», 98 «Податок на прибуток») відображають на рахунку 85 «Інші витрати».

Далі зібрані (згруповані) витрати діяльності за елементами на рахунках класу 8 «Витрати за елементами» списують у кореспонденції: з відповідними субрахунками рахунка 79 «Фінансові результати» — у частині адміністративних, інших витрат операційної діяльності, а також у частині витрат, пов'язаних з фінансовою діяльністю, і витрат з податку на прибуток.

Клас 1. Необоротні активи

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про наявність і рух основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, довгострокових фінансових інвестицій, капітальних інвестицій, довгострокової дебіторської заборгованості та інших необоротних активів, а також зносу необоротних активів.

Рахунок 10 "Основні засоби"

Рахунок 10 "Основні засоби" призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух власних або отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів, а також об'єктів інвестиційної нерухомості.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

Субрахунки рахунку 10 «Основні засоби»:

100	Інвестиційна нерухомість	103	Будинки та споруди
104	Машини та обладнання	105	Транспортні засоби
106	Інвентар, меблі	109	Інші основні засоби

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
	Придбання основних засобів за грошові кошти в національній валюті		
	У разі подальшої оплати		
1	Отримано (оприбутковано) об'єкти основних засобів	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
2	Сплачено збір до Пенсійного фонду (наприклад, за реєстрацію транспортного засобу в органах ДАІ)	651 «За розрахунками за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
3	Сплачено суми інших обов'язкових зборів і платежів (наприклад, за реєстрацію транспортного засобу в органах ДАІ)	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
4	Відображено формування первісної вартості отриманого об'єкта основних засобів: — у сумі сплаченого збору до Пенсійного фонду — у сумі інших обов'язкових зборів і платежів (наприклад, за реєстрацію транспортного засобу в органах ДАІ)	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	651 «За розрахунками за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням» 377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
5	Сплачено транспортні та інші послуги, пов'язані з придбанням, наладкою, монтажем тощо об'єктів основних засобів	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
6	Введено в експлуатацію об'єкти основних засобів на підставі акту	10 «Основні засоби»	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»
7	Сплачено вартість отриманих об'єктів основних засобів	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
	У разі передоплати		
8	Перераховано передоплату за об'єкт основних засобів	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
9	Отримано від постачальника об'єкт основних засобів	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
10	Відображено залік заборгованостей	631 «Розрахунки з	371 «Розрахунки за виданими

		постачальниками підрядниками»	та авансами»
	Спорудження (створення) основних засобів		
	Господарським способом		
11	Здійснено попередню оплату вартості проектних робіт	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
12	Віднесено вартість проектних робіт до складу капітальних інвестицій	151 «Капітальне будівництво»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
13	Відображено залік заборгованостей	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
14	Отримано будівельні матеріали та інші ТМЦ для спорудження (створення) об'єкта основних засобів	20 «Запаси» тощо	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
15	Сплачено рахунок постачальника будівельних матеріалів та інших ТМЦ, придбаних для спорудження (створення) об'єкта основних засобів	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
16	Передано на будівництво (спорудження) об'єкта будівельні матеріали та інші ТМЦ	151 «Капітальне будівництво»	20 «Запаси» тощо
17	Нарахована заробітна плата працівникам, зайнятим на будівництві (спорудженні) об'єкта	151 «Капітальне будівництво»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
18	Віднесено до складу капітальних інвестицій ЄСВ, нарахований на фонд оплати праці	151 «Капітальне будівництво»	651 «За розрахунками за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням»
19	Віднесено на збільшення первісної вартості об'єкта, що будується (створюється), послуги сторонніх організацій	151 «Капітальне будівництво»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
20	Сплачено послуги сторонніх організацій	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
21	Нарахована амортизація основних засобів та інших необоротних активів, що використовується при будівництві (спорудженні) об'єкта	151 «Капітальне будівництво»	13 «Знос (амортизація) необоротних активів»
22	Сплачено платежі за реєстрацію прав власності на нерухоме майно	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
23	Віднесено на збільшення первісної вартості об'єкта суму платежів за реєстрацію прав власності на нерухоме майно	151 «Капітальне будівництво»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
24	Введено в експлуатацію об'єкт основних засобів	10 «Основні засоби»	151 «Капітальне будівництво»
	Підрядним способом		
25	Відображено витрати на проектні, будівельно-монтажні роботи за рахунками підрядників, проектних організацій	151 «Капітальне будівництво»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
26	Оплачені проектні, будівельно-монтажні роботи	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
27	Введено в експлуатацію об'єкт основних засобів	10 «Основні засоби»	151 «Капітальне будівництво»
	Безоплатне отримання основних засобів		
28	Зараховано до складу основних засобів безоплатно отримані об'єкти за справедливою вартістю	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»* (10 «Основні засоби»)	424 «Безоплатно отримані необоротні активи»
29	Нарахований знос (амортизація) за безоплатно отриманими об'єктами основних засобів	831 «Амортизація основних засобів» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	131 «Знос основних засобів»
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	831 «Амортизація основних засобів» 92 «Адміністративні витрати»	131 «Знос основних засобів» 831 «Амортизація основних засобів»

30	Відображено дохід від безоплатно отриманих основних засобів у сумі, пропорційній нарахованій амортизації одночасно з її нарахуванням	424 «Безоплатно отримані необоротні активи»	745 «Дохід від безоплатно отриманих активів»
	<i>* У бухгалтерському обліку безоплатне отримання об'єкта основних засобів більш прийнято відображати на субрахунку обліку капітальних інвестицій для збереження методології формування первісної вартості. Однак, на думку Мінфіну (див. Методичні рекомендації, затверджені наказом від 30.09.2003 р. № 561, і лист від 17.11.2003 р. № 31-04200-04-5/5570), при відображенні операцій з безоплатного отримання основних засобів рахунок 15 не застосовується.</i>		
	Оприбуткування необлікованих основних засобів при інвентаризації		
31	Відображено оприбуткування необлікованих основних засобів	10 «Основні засоби» (152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»)	69* «Доходи майбутніх періодів»
32	Відображено дохід від раніше необлікованих основних засобів у сумі, пропорційній нарахованій амортизації одночасно з її нарахуванням	69 «Доходи майбутніх періодів»	746 «Інші доходи»
	<i>* Згідно з п. 4 розд. IV Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затвердженого наказом МФУ від 02.09.2014 р. № 879, основні засоби та нематеріальні активи, які виявлені в надлишках, оприбутковують зі збільшенням доходів майбутніх періодів.</i>		
	Облік витрат на поліпшення та утримання основних засобів		
	Відновлення первинного ресурсу основних засобів		
	Господарським способом		
33	Придбано запасні частини, МППІ та інше для проведення ремонту	207 «Запасні частини» 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» тощо	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
34	Сплачено запасні частини, МППІ та ін.	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
35	Відображено витрати на проведення ремонту об'єкта основних засобів за елементами:		
	— вартість використаних запасних частин, МППІ тощо - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	80 «Матеріальні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	207 «Запасні частини» 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» тощо
	— суму витрат на оплату праці працівників, зайнятих ремонтом основних засобів - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	81 «Витрати на оплату праці» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	661 «Розрахунки за заробітною платою»
	— суму ЄСВ, нарахованого на заробітну плату працівників, зайнятих ремонтом основних засобів - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	651 «За розрахунками за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням»
	— суму нарахованої амортизації необоротних активів, що використовуються при ремонті основних засобів - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	83 «Амортизація» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	13 «Знос (амортизація) необоротних активів»
	— суму інших витрат, пов'язаних зі		631 «Розрахунки з

	здійсненням ремонту основних засобів (наприклад, на вартість робіт і послуг сторонніх організацій) - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	84 «Інші операційні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	постачальниками та підрядниками»
36	Списано на витрати звітного періоду витрати на ремонт об'єкта основних засобів, що використовується для адміністративно-управлінських цілей (Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»)	92 «Адміністративні витрати»	80 «Матеріальні витрати». 81 «Витрати на оплату праці». 821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». 83 «Амортизація». 84 «Інші операційні витрати»
Підрядним способом			
37	Виконані роботи з ремонту об'єкта основних засобів підрядною організацією - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	84 «Інші операційні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
38	Списано на витрати звітного періоду витрати на ремонт об'єкта основних засобів, виконаний сторонньою організацією, який використовується для адміністративно-управлінських цілей (Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»)	92 «Адміністративні витрати»	84 «Інші операційні витрати»
39	Сплачений ремонт об'єкта основних засобів, виконаний сторонньою організацією	63 «Розрахунки з постачальниками підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
Модернізація та інші види поліпшень основних засобів			
Підрядним способом			
40	Відображено витрати на реконструкцію, модернізацію, добудову, дообладнання об'єктів основних засобів	15 «Капітальні інвестиції»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
41	Сплачені роботи з реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання об'єктів основних засобів, виконані сторонніми організаціями	63 «Розрахунки з постачальниками підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
42	Збільшено первісну вартість відремонтованого об'єкта основних засобів на вартість робіт з його поліпшення	10 «Основні засоби»	15 «Капітальні інвестиції»
Облік вибуття основних засобів			
Продаж основних засобів за грошові кошти в національній валюті			
У разі подальшої оплати			
43	Визнано утримуваними для продажу основні засоби: — списано суму зносу об'єкта у разі прийняття рішення про перекваліфікацію його в необоротний актив, що утримується для продажу — відображено суму перевищення залишкової вартості об'єкта над його справедливою вартістю (за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію) — відображено балансову вартість або справедливу вартість об'єкта (за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію) (менша з величин)	131 «Знос основних засобів» 946 «Втрати від знецінення запасів» 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»	10 «Основні засоби» 10 «Основні засоби» 10 «Основні засоби»
44	Відвантажено основні засоби, визнані утримуваними для продажу, і відображено дохід від їх реалізації	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»
45	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ у складі вартості відвантажених основних засобів	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»	641 «Розрахунки за податками»

	засобів, визнаних утримуваними для продажу		
46	Списано балансову вартість реалізованих основних засобів, визнаних утримуваними для продажу	943 «Собівартість реалізованих запасів»	286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»
47	Сформовано фінансовий результат:		
	— списано дохід від реалізації	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»	791 «Результат операційної діяльності»
	— списано балансову вартість реалізованих основних засобів, визнаних утримуваними для продажу	791 «Результат операційної діяльності»	943 «Собівартість реалізованих запасів»
	— списано суму перевищення залишкової вартості об'єкта над його справедливою вартістю	791 «Результат операційної діяльності»	946 «Втрати від знецінення запасів»
48	Списано суму перевищення попередніх дооцінок над сумою уцінок залишкової вартості об'єкта основних засобів на нерозподілений прибуток при продажу раніше дооціненого об'єкта основних засобів	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»	441 «Прибуток нерозподілений»
49	Отримано грошові кошти	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
	У разі передоплати		
50	Отримано попередню оплату за основні засоби від покупця	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	681 «Розрахунки по авансах отриманих»
51	ПРОВІДКА ПРИЗНАЧЕНА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЙ-ПЛАТНИКІВ ПДВ Відображено суму податкових зобов'язань з ПДВ у складі попередньої плати за основні засоби	643 «Податкові зобов'язання»	641 «Розрахунки за податками»
52	Визнано утримуваними для продажу основні засоби:		
	— списано суму зносу об'єкта	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
	— відображено суму перевищення залишкової вартості об'єкта над його справедливою вартістю (за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію)	946 «Втрати від знецінення запасів»	10 «Основні засоби»
	— відображено балансову вартість або справедливую вартість об'єкта (за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію) (менша з величин)	286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»	10 «Основні засоби»
53	Відвантажено основні засоби, визнані утримуваними для продажу, і відображено дохід від їх реалізації	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»
54	ПРОВІДКА ПРИЗНАЧЕНА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЙ-ПЛАТНИКІВ ПДВ Списано раніше відображену суму податкових зобов'язань з ПДВ при відвантаженні основних засобів, визнаних утримуваними для продажу	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»	643 «Податкові зобов'язання»
55	Списано балансову вартість реалізованих основних засобів, визнаних утримуваними для продажу	943 «Собівартість реалізованих запасів»	286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»
56	Сформовано фінансовий результат:		
	— списаний дохід від реалізації	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»	791 «Результат операційної діяльності»
	— списано балансову вартість реалізованих основних засобів, визнаних утримуваними для продажу	791 «Результат операційної діяльності»	943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»
	— списано суму перевищення залишкової вартості об'єкта над його справедливою вартістю	791 «Результат операційної діяльності»	946 «Втрати від знецінення запасів»
57	Здійснено залік заборгованостей	681 «Розрахунки за авансами отриманими»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
58	Списано суму перевищення попередніх дооцінок над сумою уцінок залишкової вартості об'єкта основних засобів на нерозподілений прибуток при продажу раніше дооціненого об'єкта основних засобів	411 «Дооцінка (уцінка) Основних засобів»	441 «Прибуток нерозподілений»
	Ліквідація основних засобів		
59	Списано нарахований знос ліквідованих основних засобів	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
60	Списано залишкову вартість ліквідованих основних засобів	976 «Списання необоротних активів»	10 «Основні засоби»

61	Відображено витрати, пов'язані з ліквідацією основних засобів	976 «Списання необоротних активів»	66 «Розрахунки по виплатах працівникам» 65 «Розрахунки за страхуванням» тощо
62	Відображено доходи від ліквідації основних засобів у частині вартості оприбуткованих придатних до використання запасів	20 «Запаси»	746 «Інші доходи»
63	Сформовано фінансовий результат від ліквідації основних засобів у сумі витрат, понесених у зв'язку з ліквідацією основних засобів, і залишкової вартості ліквідованих основних засобів, а також отриманих доходів	793 «Результат іншої діяльності» 746 «Інші доходи»	976 «Списання необоротних активів» 793 «Результат іншої діяльності»
64	Списано суму перевищення попередніх дооцінок над сумою уцінок залишкової вартості об'єкта основних засобів на нерозподілений прибуток у разі ліквідації раніше дооціненого об'єкта основних засобів	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»	441 «Прибуток нерозподілений»
65	Списано до складу доходу залишок додаткового капіталу, сформованого при безоплатному отриманні об'єкта основних засобів у зв'язку з його ліквідацією	424 «Безоплатно отримані необоротні активи» 745 «Дохід від безоплатно отриманих активів»	745 «Дохід від безоплатно отриманих активів» 793 «Результат іншої діяльності»
Безоплатна передача основних засобів			
66	Списано знос переданих основних засобів	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
67	Списано залишкову вартість переданих основних засобів	976 «Списання необоротних активів»	10 «Основні засоби»*
* Якщо запаси надають безоплатно, такі операції в контексті цивільного законодавства розглядаються як дарування та регулюються положеннями <i>ст. 717 — 728 ЦКУ</i> . Так, за договором дарування одна сторона (дарувальник) передає або зобов'язується передати в майбутньому другій стороні (обдаровуваному) безоплатно майно (дарунок) у власність (<i>ст. 717 ЦКУ</i>).			
68	Списано на фінансові результати діяльності залишкову вартість переданих безоплатно основних засобів	793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
69	Списано суму перевищення попередніх дооцінок над сумою уцінок залишкової вартості об'єкта основних засобів на нерозподілений прибуток при безоплатній передачі раніше дооціненого об'єкта основних засобів	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»	441 «Прибуток нерозподілений»
Передача основних засобів як внеску до статутного капіталу іншого підприємства			
70	Списано суму нарахованого зносу	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
71	Відображено переведення об'єкта основних засобів до складу утримуваних для продажу	286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»	10 «Основні засоби»
72	Передано об'єкт за справедливою вартістю, погодженою засновниками	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»
73	Списано балансову вартість переданого об'єкта основних засобів	943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»	286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»
74	Відображено придбання фінансової інвестиції у вигляді частки у статутному капіталі	14 «Довгострокові фінансові інвестиції»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
75	Сформовано фінансовий результат	791 «Результат операційної діяльності»	943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»
		712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»	791 «Результат операційної діяльності»
Розкрадання об'єкта основних засобів			
Винну особу не встановлено			
76	Списано суму нарахованого зносу	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
77	Списано залишкову вартість викраденого об'єкта основних засобів	976 «Списання необоротних активів»	10 «Основні засоби»
78	Сформовано фінансовий результат	793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
79	Відображено на позабалансовому рахунку суму збитків організації у результаті розкрадання	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	-
80	Списання суми понесених збитків із позабалансового рахунка (після закінчення строку позовної давності)	-	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»
Винну особу встановлено			
81	Списано суму нарахованого зносу	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
82	Списано залишкову вартість викраденого	976 «Списання необоротних	10 «Основні засоби»

	об'єкта основних засобів	активів»	
83	Відображено вартість викраденого об'єкта основних засобів на позабалансовому рахунку	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	-
84	Відображено суму збитку, що підлягає відшкодуванню винною особою організації	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	746 «Інші доходи»
85	Списано вартість викраденого об'єкта основних засобів із позабалансового рахунка	-	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»
86	Відшкодовано винною особою суму збитку:		
	— шляхом унесення грошових коштів до каси організації	301 «Готівка в національній валюті»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
	— шляхом унесення грошових коштів на поточний рахунок організації	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
	— шляхом утримання із заробітної плати	661 «Розрахунки за заробітною платою»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
87	Сформовано фінансовий результат	746 «Інші доходи»	793 «Результат іншої діяльності»
		793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
Списання нестачі, псування основних засобів			
88	Списано залишкову вартість основних засобів, бракує, виявлених під час інвентаризації	976 «Списання необоротних активів»	10 «Основні засоби»
89	Списано знос за основними засобами, яких бракує	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
90	Відображено на позабалансовому рахунку вартість об'єктів основних засобів, яких бракує	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	-
91	Відображено суму збитку, що підлягає відшкодуванню винною особою	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	746 «Інші доходи»
92	Списано із позабалансового рахунка суму нестачі у разі встановлення винної особи або після закінчення строку позовної давності	-	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»
93	Отримано суму відшкодування збитку:		
	— шляхом унесення грошових коштів до каси організації	301 «Готівка в національній валюті»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
	— шляхом внесення грошових коштів на поточний рахунок організації	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
	— шляхом утримання із заробітної плати	661 «Розрахунки за заробітною платою»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
94	Відображено закриття рахунків обліку доходів і витрат	746 «Інші доходи»	793 «Результат іншої діяльності»
		793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
95	Списано суму перевищення попередніх дооцінок над сумою уцінок залишкової вартості об'єкта основних засобів на нерозподілений прибуток відносно раніше дооціненого об'єкта основних засобів, якого бракує	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»	441 «Прибуток нерозподілений»
Облік інвестиційної нерухомості			
Визнання об'єктів інвестиційною нерухомістю			
96	Сформовано групи інвестиційної нерухомості (ІН), здійснено розподіл на субрахунки відповідних рахунків	100 «Інвестиційна нерухомість»/ за групами	10 «Основні засоби»/ за субрахунками
97	Здійснено розподіл на субрахунки раніше нарахованого зносу	131 «Знос основних засобів»	135 «Знос інвестиційної нерухомості»
98	Відображено дооцінку об'єкта у зв'язку з обраним методом оцінки інвестиційної нерухомості за справедливою вартістю	10 «Основні засоби»/ за субрахунками	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»*
* При переведенні операційної нерухомості в інвестиційну, яка оцінюватиметься за справедливою вартістю, різницю між балансовою (залишковою) вартістю операційної нерухомості та справедливою вартістю інвестиційної нерухомості відображають відповідно до пп. 19 і 20 П(С)БО 7 «Основні засоби», затвердженого			

	наказом МФУ від 27.04.2000 р. № 92. З цієї причини задіяний субрахунок 411, тобто рахунок, на якому у складі капіталу в дооцінках відображають дооцінку (п. 27 П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість», затвердженого наказом МФУ від 02.07.2007 р. № 779).		
	Переведення об'єкта інвестиційної нерухомості до складу операційної		
99	Переведено об'єкт інвестиційної нерухомості до складу операційної за первісною вартістю	10 «Основні засоби»/ за субрахунками	100 «Інвестиційна нерухомість»/ за групами
100	Відображено суму нарахованої амортизації (до моменту переведення в операційну нерухомість)	135 «Знос інвестиційної нерухомості»	131 «Знос основних засобів»

Рахунок 11 "Інші необоротні матеріальні активи"

Рахунок 11 "Інші необоротні матеріальні активи" призначено для обліку та узагальнення інформації про наявність та рух інших необоротних матеріальних активів, які не відображені у складі об'єктів обліку на рахунку 10 "Основні засоби".

За дебетом рахунку 11 "Інші необоротні матеріальні активи" відображається надходження (придбаних, створених, безоплатно отриманих інших необоротних матеріальних активів (за первісною вартістю); сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта (реконструкція, модернізація), що приводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта; сума дооцінки вартості об'єкта необоротних матеріальних активів. За кредитом рахунку 11 відображаються вибуття інших необоротних матеріальних активів внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також у разі часткової ліквідації об'єкта та сума їх уцінки.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про інші необоротні матеріальні активи визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

Рахунок 11 "Інші необоротні матеріальні активи" має такі субрахунки:

111 "Бібліотечні фонди" 112 "Малоцінні необоротні матеріальні активи" 117 "Інші необоротні матеріальні активи"

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Перерахування попередньої оплати за малоцінні необоротні активи	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	311«Поточні рахунки в національній валюті»
3	Відображення суми капітальних інвестицій при отриманні об'єкта МНА	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
5	Оприбуткування об'єкта МНА на склад	112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи»	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»
6	Придбано штемпельну продукцію (печатку) як необоротний матеріальний актив	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
7	Оплачена вартість штемпельної продукції	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311«Поточні рахунки в національній валюті»
8	Введено в експлуатацію необоротний матеріальний актив	117 «Інші необоротні матеріальні активи»	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»
9	Списання при вибутті МНА, що знаходяться в експлуатації	132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»	112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи»

Рахунок 12 "Нематеріальні активи"

Рахунок 12 "Нематеріальні активи" призначений для обліку та узагальнення інформації про наявність та рух нематеріальних активів.

До нематеріальних активів належать немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані та утримуватися організацією з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує 1 рік) для адміністративних потреб, виконання статутної діяльності чи надання в оренду іншим особам.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи та розкриття інформації про них у фінансовій звітності визначає Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи".

За дебетом рахунку 12 "Нематеріальні активи" відображається придбання або отримання в результаті розробки (від інших фізичних або юридичних осіб) нематеріальних активів, які обліковуються за первісною вартістю, та сума

дооцінки таких активів, за кредитом - вибуття внаслідок продажу, безоплатної передачі або неможливості отримання організацією надалі економічних вигод від його використання та сума уцінки нематеріальних активів.

Рахунок 12 "Нематеріальні активи" має такі субрахунки:

122 "Права користування майном" 125 "Авторське право та суміжні з ним права" 127 "Інші нематеріальні активи"

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
	Придбання нематеріальних активів за грошові кошти в національній валюті		
	У разі подальшої оплати		
1	Відображено витрати на придбання нематеріальних активів	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
2	Введено в обіг нематеріальні активи	12 «Нематеріальні активи»	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»
3	Оплачені рахунки постачальників за нематеріальні активи, що надійшли	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
	У разі передоплати		
1	Перераховано передоплату за послуги з модифікації комп'ютерної програми	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Отримано послуги з удосконалення НМА (підписано акт виконаних робіт)	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
3	Відображено залік заборгованостей	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
4	Збільшено первісну вартість комп'ютерної програми на вартість модифікації	127 «Інші нематеріальні активи»	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»
	Безоплатне отримання нематеріальних активів		
1	Відображено отримання нематеріального активу	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	424 «Безоплатно отримані необоротні активи»
2	Відображено витрати на доведення нематеріального активу до стану, придатного до використання	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	661 «Розрахунки за заробітною платою» 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»
3	Отримано послуги, пов'язані з доведенням нематеріального активу до стану, придатного до використання	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
4	Введено нематеріальний актив у обіг	12 «Нематеріальні активи»	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»
5	Нарахована амортизація за безоплатно отриманими нематеріальними активами	833 «Нарахована амортизація за безоплатно отриманими нематеріальними активами» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 94 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»
6	(Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»)	833 «Нарахована амортизація за безоплатно отриманими нематеріальними активами» 94 «Інші витрати операційної діяльності»	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів» 833 «Нарахована амортизація за безоплатно отриманими нематеріальними активами»
7	Відображено дохід від безоплатно отриманих нематеріальних активів у сумі, пропорційній амортизації, одночасно з її нарахуванням	424 «Безоплатно отримані необоротні активи»	745 «Дохід від безоплатно отриманих активів»
8	Списано суму доходу на фінансовий результат	745 «Дохід від безоплатно отриманих активів»	793 «Результат іншої діяльності»
	Ліквідація нематеріальних активів		
1	Списано суму накопиченої амортизації за	133 «Накопичена амортизація	12 «Нематеріальні активи»

	ліквідованими нематеріальними активами	нематеріальних активів»	
2	Списано залишкову вартість ліквідованих нематеріальних активів	976 «Списання необоротних активів»	12 «Нематеріальні активи»
3	Віднесено на фінансовий результат витрати, понесені у зв'язку з ліквідацією нематеріальних активів	793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
Безоплатна передача нематеріальних активів			
1	Списано суму накопиченої амортизації переданих нематеріальних активів	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»	12 «Нематеріальні активи»
2	Списано залишкову вартість переданих нематеріальних активів	976 «Списання необоротних активів»	12 «Нематеріальні активи»
3	Списано залишкову вартість переданих нематеріальних активів на фінансовий результат діяльності	793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
Передача нематеріальних активів як внеску до статутного капіталу іншого підприємства			
1	Списано суму накопиченої амортизації за нематеріальним активом, який передається	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»	12 «Нематеріальні активи»
2	Відображено переведення нематеріального активу до складу утримуваних для продажу	286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»	12 «Нематеріальні активи»
3	Передано нематеріальний актив за справедливою вартістю, погодженою засновниками	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»
4	Списано балансову вартість переданого нематеріального активу	943 «Собівартість реалізованих запасів»	286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»
5	Списано до складу доходу залишок додаткового капіталу, сформованого при безоплатному отриманні об'єкта нематеріальних активів (при передачі безоплатно отриманого нематеріального активу)	424 «Безоплатно отримані необоротні активи»	745 «Дохід від безоплатно отриманих активів»
6	Відображено придбання фінансової інвестиції у вигляді частки у статутному капіталі	14 «Довгострокові фінансові інвестиції»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
7	Сформовано фінансовий результат	791 «Результат операційної діяльності»	943 «Собівартість реалізованих запасів»
		712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»	791 «Результат операційної діяльності»
		745 «Дохід від безоплатно отриманих активів»	793 «Результат іншої діяльності»
Списання нестачі та псування нематеріальних активів			
1	Списано залишкову вартість об'єктів нематеріальних активів, яких бракує	976 «Списання необоротних активів»	12 «Нематеріальні активи»
2	Списано суму накопиченої амортизації за об'єктами нематеріальних активів, яких бракує	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»	12 «Нематеріальні активи»
3	Відображено на позабалансовому рахунку вартість об'єктів нематеріальних активів, яких бракує	072 «Невідшкодовані нестачі та втрати від псування цінностей»	-
4	Відображено суму збитку, що підлягає відшкодуванню винною особою	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	746 «Інші доходи»
5	Списано із позабалансового рахунка суму нестачі при встановленні винної особи або після закінчення строку позовної давності	-	072 «Невідшкодовані нестачі та втрати від псування цінностей»
6	Отримано суму відшкодування збитку: — шляхом унесення грошових коштів до каси — шляхом унесення грошових коштів на поточний рахунок — шляхом утримання із заробітної плати	301 «Готівка в національній валюті» 311 «Поточні рахунки в національній валюті» 661 «Розрахунки за заробітною платою»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
7	Відображено закриття рахунків обліку доходів і витрат	793 «Результат іншої діяльності» 746 «Інші доходи»	976 «Списання необоротних активів» 793 «Результат іншої діяльності»

Рахунок 13 "Знос (амортизація) необоротних активів"

Рахунок 13 "Знос (амортизація) необоротних активів" призначено для узагальнення інформації про нараховану амортизацію та індексацію зносу (накопиченої амортизації) необоротних матеріальних і нематеріальних активів, що підлягають амортизації.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про знос (амортизацію) необоротних активів визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

Рахунок 13 "Знос (амортизація) необоротних активів" має такі субрахунки:

131 "Знос основних засобів"

132 "Знос інших необоротних матеріальних активів"

133 "Накопичена амортизація нематеріальних активів"

135 "Знос інвестиційної нерухомості"

За кредитом рахунку 13 "Знос (амортизація) необоротних активів" відображається нарахування амортизації та індексації зносу (накопиченої амортизації) необоротних активів, за дебетом - зменшення суми зносу (накопиченої амортизації).

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
	Облік амортизації основних засобів		
1	Нарахована амортизація (знос) основних засобів: Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	831 «Амортизація основних засобів»	131 «Амортизація основних засобів»
	— об'єктів загального призначення(адміністративного) — об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення (статутна діяльність)	92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності»	831 «Амортизація основних засобів»
	АБО		
	— об'єктів загально призначення(адміністративного)	831 «Амортизація основних засобів» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	131 «Знос основних засобів»
	— об'єктів житлово-комунального і соціально-культурного призначення (статутна діяльність)	831 «Амортизація основних засобів» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	131 «Знос основних засобів»
2	Відображено збільшення первісної вартості об'єкта основних засобів при проведенні дооцінки основних засобів у частині збільшення суми нарахованого зносу	10 «Основні засоби»	131 «Знос основних засобів»
3	Відображено втрати від зменшення корисності раніше до оціненого об'єкта основних засобів шляхом збільшення суми нарахованого зносу	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»	131 «Знос основних засобів»
4	Відображено втрати від зменшення корисності об'єкта основних засобів шляхом збільшення суми нарахованого зносу з одночасним збільшенням витрат	972 «Втрати від зменшення корисності активів»	131 «Знос основних засобів»
5	Списано нараховану амортизацію об'єктів основних засобів, що вибули	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
6	Відображено зменшення первісної вартості об'єкта основних засобів при проведенні уцінки основних засобів у частині зменшення суми нарахованого зносу	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
7	Відображено відновлення корисності об'єкта основних засобів у межах суми донарахованого зносу при попередньому зменшенні корисності з одночасним визнанням доходу	131 «Знос основних засобів»	742 «Дохід від відновлення корисності активів»
8	Списано суму перевищення попередніх дооцінок над сумою уцінок залишкової вартості об'єкта основних засобів на нерозподілений прибуток у разі застосування організацією періодичності зарахування відповідної суми дооцінки до складу нерозподіленого прибутку щомісяця	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»	441 «Прибуток нерозподілений»

	(щокварталу, раз на рік) у сумі, пропорційній нарахуванню амортизації		
9	Відображено суму амортизації вартості основних засобів, що використовуються в капітальному будівництві	151 «Капітальне будівництво»	131 «Знос основних засобів»
10	Відображено суму амортизації вартості основних засобів, що використовуються для виготовлення об'єктів основних засобів власними силами організації	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	131 «Знос основних засобів»
11	Нарахування амортизації МНА (100%) при передачі в експлуатацію:		
	предметів для адміністративних цілей	832 «Амортизація інших необоротних матеріальних активів» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас	132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»
	предметів для виконання статутної діяльності	832 «Амортизація інших необоротних матеріальних активів» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас	132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»
	Дана проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	832 «Амортизація інших необоротних матеріальних активів» 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності»	132 «Знос інших необоротних матеріальних активів» 832 «Амортизація інших необоротних матеріальних активів»
	Облік амортизації нематеріальних активів		
12	Нарахована амортизація нематеріальних активів:		
	— які мають призначення адміністративне	833 «Амортизація нематеріальних активів» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»
	Дана проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	949 «Інші витрати операційної діяльності» 92 «Адміністративні витрати» 833 «Амортизація нематеріальних активів»	833 «Амортизація нематеріальних активів» 133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»
	— які використовуються в статутній діяльності	949 «Інші витрати операційної діяльності»	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»
	— які використовуються при виготовленні (створенні) необоротних активів	15 «Капітальні інвестиції»	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»

Рахунок 14 "Довгострокові фінансові інвестиції"

Рахунок 14 "Довгострокові фінансові інвестиції" призначений для узагальнення інформації про наявність та рух довгострокових інвестицій (вкладень) у цінні папери інших підприємств, облігації державних та місцевих позик, статутний капітал інших підприємств, створених на території країни та за кордоном, тощо.

Фінансові інвестиції поділяються на: довгострокові фінансові інвестиції, поточні фінансові інвестиції, еквіваленти грошових коштів.

Довгострокові фінансові інвестиції – це фінансові інвестиції на період більше одного року, а також усі інвестиції, які не можуть бути вільно реалізовані у будь-який момент.

Для інвестора будь-який внесок до статутного капіталу іншого підприємства – це придбання фінансової інвестиції у вигляді корпоративних прав такого підприємства. Бухгалтерський облік цих операцій регламентовано П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції».

Спочатку будь-яка фінансова інвестиція оцінюється в обліку інвестора за собівартістю, яка складається з ціни її придбання, комісійних винагород, мита, податків, зборів, обов'язкових платежів та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з її придбанням (п. 4 П(С)БО 12).

Для обліку фінансових інвестицій інвестор використовує такі рахунки (субрахунки):

141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі» – застосовується, якщо інвестор (неприбуткова організація):

а) по відношенню до емітента є асоційованою організацією, тобто частка у статутному капіталі ТОВ від 20 % до 50 %, інвестор має істотний вплив на ТОВ (визначення істотності впливу див. у п. 3 П(С)БО 12);

б) володіє більш ніж 50 % статутного капіталу емітента (по суті ТОВ є дочірнім підприємством інвестора);

142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам» – зазвичай застосовується, якщо частка інвестора менша за 20 % статутного капіталу емітента, але організації при цьому є пов'язаними особами (наприклад, організація-інвестор володіє 15 % статутного капіталу ТОВ, але при цьому інший засновник цього ж ТОВ є посадовою особою організації-інвестора.

Докладно взаємозв'язки пов'язаних сторін з позиції бухгалтерського обліку розглянуто в п. 3 П(С)БО 23);

143 «Інвестиції непов'язаним сторонам» – застосовується в усіх інших випадках. Саме цей субрахунок є найпопулярнішим у бухгалтерів організацій-учасників ТОВ.

Якщо організація є інвестором декількох підприємств, то в аналітиці рахунку 14 це повинно бути чітко відображено (інвестиції в яке підприємство, за якою вартістю, який спосіб визначення балансової вартості застосовується і т. д.).

За дебетом рахунку 14 "Довгострокові фінансові інвестиції" відображається вартість довгострокових інвестицій, за кредитом - їх вибуття (списання) чи зменшення вартості, а також одержання дивідендів від об'єкта інвестування, якщо облік інвестицій ведеться за методом участі в капіталі.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Придбання фінансової інвестиції як об'єкта інвестування (корпоративні права ТОВ юридичної особи і право власності на ці корпоративні права має бути підтверджено оригіналом (нотаріально завіреною копією) статуту ТОВ)	14 «Фінансові інвестиції»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами» *
2	Отримані послуги, пов'язані з придбанням фінансових інвестицій	14 «Фінансові інвестиції»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
	* має бути відображена повна вартість інвестиції, яка відповідає розміру частки інвестора в гривнях, зазначена у статуті ТОВ, що підлягає погашенню протягом не більше 12 місяців з дати балансу. Зверніть увагу, що згідно з ч. 3 ст. 144 ЦКУ статутний капітал має бути сплачений до закінчення першого року з моменту держреєстрації ТОВ, що й дозволяє відобразити таку заборгованість у складі поточних зобов'язань		
3	Переоцінка інвестицій, облік яких ведеться за справедливою вартістю:		
	- дооцінка (якщо на дату балансу склалася ринкова вартість, то зазначене перевищення над первісною вартістю або попередньою балансовою вартістю відображається у складі інших доходів і спричинює збільшення вартості інвестиції.	14 "Довгострокові фінансові інвестиції"	746 "Інші доходи від звичайної діяльності"
	- уцінка (віднесено різницю між первісного і справедливою вартістю на витрати від іншої діяльності за інвестиціями)	975 "Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій"	14 "Довгострокові фінансові інвестиції"
4	Списання доходів на фінансові результати	746 "Інші доходи від звичайної діяльності"	793 "Результат іншої звичайної діяльності"
5	Списання витрат на фінансові результати	793 "Результат іншої звичайної діяльності"	975 "Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій"
6	Отриманий дохід від інвестицій асоційоване підприємство	141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом участі в капіталі»	721 «Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства»
7	Нараховані дивіденди по інвестиціях в асоційоване підприємство	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»	721 «Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства»
8	Переведено довгострокові фінансові інвестиції до поточних	35 «Поточні фінансові інвестиції»	14 "Довгострокові фінансові інвестиції"

9	Реалізовані фінансові інвестиції	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	741 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій»
10	Надійшли копії на поточний рахунок за реалізовані цінні папери	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
11	Списано балансову вартість фінансових інвестицій	971 «Собівартість реалізованих фінансових інвестицій»	Д-т 14 "Довгострокові фінансові інвестиції"
12	Відображено закриття рахунків обліку доходів	741 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій»	792 «Результат від фінансових операцій»
13	Відображено закриття рахунків обліку витрат	792 «Результат від фінансових операцій»	971 «Собівартість реалізованих фінансових інвестицій»

Рахунок 15 "Капітальні інвестиції"

Рахунок 15 "Капітальні інвестиції" призначений для обліку витрат на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про капітальні інвестиції визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

Рахунок 15 "Капітальні інвестиції" має такі субрахунки:

151 "Капітальне будівництво"

152 "Придбання (виготовлення) основних засобів"

153 "Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів"

154 "Придбання (створення) нематеріальних активів"

За дебетом рахунку 15 "Капітальні інвестиції" відображається збільшення зазначених витрат на придбання або створення матеріальних та нематеріальних необоротних активів, за кредитом - їх зменшення (введення в дію, прийняття в експлуатацію придбаних або створених нематеріальних активів тощо).

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано (оприбутковано) об'єкти основних засобів	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
2	Відображення суми капітальних інвестицій при отриманні об'єкта МНА	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
3	Введено в експлуатацію необоротний матеріальний актив	117 «Інші необоротні матеріальні активи»	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»

Рахунок 18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи"

Рахунок 18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи" призначено для обліку дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу, для обліку активів, використання яких, як очікується, неможливо протягом дванадцяти місяців з дати балансу, а також для обліку інших необоротних активів, які не знайшли безпосереднього відображення на інших рахунках обліку необоротних активів.

Рахунок 18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи" має такі субрахунки:

181 "Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду";

183 "Інша дебіторська заборгованість";

184 "Інші необоротні активи".

За дебетом рахунку 18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи" відображається виникнення (збільшення) довгострокової дебіторської заборгованості та одержання інших необоротних активів, за кредитом - погашення (списання) довгострокової дебіторської заборгованості та вибуття інших необоротних активів.

На субрахунок 181 "Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду" відображаються чисті інвестиції орендодавця у фінансову оренду, визначені згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 14 "Оренда".

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Надана довгострокова (на термін більше року)	183 "Інша дебіторська"	311 «Поточні рахунки в

	позика фізичній (юридичній) особі згідно договору	заборгованість"	національній валюті»
2	Погашення позики згідно договору шляхом утримання із заробітної плати працівника	661 «Розрахунки за заробітною платою»	183 "Інша дебіторська заборгованість"

Клас 2. Запаси

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про наявність і рух належних організації продукції, товарів, предметів праці, що призначені для використання у здійсненні діяльності і для господарських потреб, а також предметів, які організація включає до складу малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Матеріальні цінності, що прийняті на відповідальне зберігання, комісію, обліковуються на рахунках класу 0 "Позабалансові рахунки".

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

Рахунок 20 "Виробничі запаси"

Рахунок 20 "Виробничі запаси" призначено для узагальнення інформації про наявність і рух належних організації матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин, палива, тари й тарних матеріалів.

За дебетом рахунку 20 "Запаси" відображаються надходження запасів в організацію, за кредитом - витрачання на експлуатацію, будівництво, відпуск (передачу) на сторону, уцінка тощо.

Рахунок 20 має такі субрахунки:

- 201 "Сировина й матеріали"
- 203 "Паливо"
- 204 "Тара й тарні матеріали"
- 205 "Будівельні матеріали"
- 207 "Запасні частини"
- 209 "Інші матеріали"

Рахунок 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети"

Цей рахунок призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух малоцінних та швидкозношуваних предметів, що належать організації.

До малоцінних та швидкозношуваних предметів належать предмети, що використовуються протягом не більше одного року, зокрема: інструменти, господарський інвентар, спеціальне оснащення, спеціальний одяг тощо.

Під господарським інвентарем розуміють:

- предмети конторського і господарського облаштування;
- столовий, кухонний та інший господарський інвентар;
- предмети протипожежного призначення;
- предмети, які придбаваються для проведення культмасових заходів

За дебетом рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" відображаються за первісною вартістю придбані (отримані) або виготовлені малоцінні та швидкозношувані предмети, за кредитом - за обліковою вартістю відпуск малоцінних та швидкозношуваних предметів в експлуатацію із списанням на рахунки обліку витрат, а також списання нестач і втрат від псування таких предметів.

Рахунок 28 "Товари"

На рахунку 28 "Товари" ведеться облік руху товарно-матеріальних цінностей, що надійшли в організацію з метою безоплатної передачі, або для виконання статутних завдань.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
	Придбання запасів і МШП за грошові кошти в національній валюті		

	У разі подальшої оплати		
1	Оприбутковані запаси	20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	631 «Розрахунки з поставальниками та підрядниками»
2	Оплачені придбані запаси	631 «Розрахунки з поставальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
	У разі передоплати		
3	Здійснено передоплату за запаси	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
4	Оприбутковані придбані запаси	20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	63 «Розрахунки з поставальниками та підрядниками»
5	Здійснено залік заборгованостей	631 «Розрахунки з поставальниками та підрядниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
	Придбання запасів через підзвітну особу		
6	Видано грошові копійки працівникові під звіт з каси	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	30 «Готівка»
7	Оприбутковано запаси, придбані підзвітною особою	20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	Безоплатне отримання виробничих запасів і МШП		
8	Оприбутковано безоплатно отримані запаси та МШП за справедливою вартістю	20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	718 «Дохід від безоплатно отриманих оборотних активів»
9	Списано суму доходу на фінансовий результат	718 «Дохід від безоплатно отриманих оборотних активів»	791 «Результат операційної діяльності»
	Використання запасів і МШП в статутній діяльності організації		
1	Відображено вартість запасів, використаних організацією:		
	— матеріалів - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	801 «Витрати матеріалів» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати діяльності »» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	201 «Матеріали»
	— палива - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	803 «Витрати палива» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати діяльності »» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	203 «Паливо»
	— будівельних матеріалів - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	805 «Витрати будівельних матеріалів» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати діяльності »» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	205 «Будівельні матеріали»
	— запасних частин - для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	806 «Витрати запасних частин» » (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати діяльності »» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	207 «Запасні частини»
	— інших матеріалів	809 «Інші матеріальні витрати»	

	- для адміністративних цілей - для здійснення статутної діяльності	(для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	209 «Інші матеріали»
2	Списано витрати використані для: Дана додаткова проводка додаткова для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»		
	- адміністративних цілей - виконання статутної діяльності	92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності»	80 «Матеріальні витрати»
Продаж запасів і МШП за грошові кошти в національній валюті			
3	Відображено дохід від реалізації відвантажених покупцю запасів	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»
4	Списано собівартість реалізованих запасів	943 «Собівартість реалізованих запасів»	20 «Запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»
5	Сформовано фінансовий результат:		
	— списано дохід від реалізації запасів	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»	791 «Результат операційної діяльності»
	— списано собівартість реалізованих запасів	791 «Результат операційної діяльності»	943 «Собівартість реалізованих запасів»
6	Надійшла оплата за відвантажені запаси	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
Безоплатна передача запасів			
7	Передано безоплатно запаси	949 «Інші витрати операційної діяльності»	20 «Запаси»*
	* Якщо запаси надають безоплатно, такі операції в контексті цивільного законодавства розглядаються як дарування та регулюються положеннями <i>ст. 717 — 728 ЦКУ</i> . Так, за договором дарування одна сторона (дарувальник) передає або зобов'язується передати в майбутньому другій стороні (обдаровуваному) безоплатно майно (дарунок) у власність (<i>ст. 717 ЦКУ</i>).		
8	Списано витрати на фінансовий результат	791 «Результат операційної діяльності»	949 «Інші витрати операційної діяльності»
Передача запасів як внесок до статутного капіталу іншого підприємства			
9	Передано запаси як внесок до статутного капіталу підприємства, що інвестується	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»
10	Списано собівартість реалізованих запасів	943 «Собівартість реалізованих запасів»	20 «Запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»
	Сформовано фінансовий результат	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів» 791 «Результат операційної діяльності»	791 «Результат операційної діяльності» 943 «Собівартість реалізованих запасів»
	Відображено собівартість фінансових інвестицій	14 «Довгострокові фінансові інвестиції»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
	Перераховано постачальнику передоплату за партію цукерок	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
	Отримано від постачальника партію цукерок	281 «Товари»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	Здійснено залік заборгованості	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
	Списано вартість цукерок, використаних для організації святкового банкету	949 «Інші витрати операційної діяльності»	281 «Товари»

Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про наявність і рух грошових коштів (у національній та іноземній валюті у касах, на розрахункових (поточних), валютних та інших рахунках у банках), електронних грошей, грошових документів, дебіторської заборгованості, резерву сумнівних боргів і витрат майбутніх періодів.

Грошові кошти в іноземній валюті, операції з ними та розрахунки іноземною валютою на рахунках цього класу та класів 4 "Власний капітал та забезпечення зобов'язань", 5 "Довгострокові зобов'язання", 6 "Поточні зобов'язання" та на рахунках 14 "Довгострокові фінансові інвестиції" і 16 "Довгострокові біологічні активи" обліковуються у гривнях у сумі, що визначається шляхом перерахунку іноземної валюти за курсом Національного банку України.

Одночасно грошові кошти, фінансові інвестиції та розрахунки відображаються в тій валюті, в якій здійснюються розрахунки й платежі. Курсові різниці за такими операціями відносяться на рахунки 71 "Інший операційний дохід", 74 "Інші доходи", 85 "Інші затрати", 94 "Інші витрати операційної діяльності", 97 "Інші витрати".

Рахунок 30 "Готівка"

Рахунок 30 "Готівка" призначений для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в касі організації.

Основним документом, що регулює порядок здійснення операцій з готівкою (тобто касових операцій), є Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637.

Рахунок 30 "Готівка" має такі субрахунки:

301 "Готівка в національній валюті"
302 "Готівка в іноземній валюті"

Надходження готівкових грошових коштів до каси відображають **за дебетом** субрахунку 301 на підставі даних прибуткових касових ордерів типової форми № КО-1 (додаток 2 до Положення № 637). У свою чергу, **видачу** готівки з каси організації показують **за кредитом** субрахунку 301 на підставі інформації, що міститься у видаткових касових ордерах типової форми № КО-2 (додаток 3 до Положення № 637) та у відомостях на виплату грошей (додаток 1 до Положення № 637).

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримана готівка в банку	301 "Готівка в національній валюті"	311«Поточні рахунки в національній валюті»
2	Отримано грошові кошти в погашення заборгованості працівників за довгостроковою позикою	301 "Готівка в національній валюті"	183 "Інша дебіторська заборгованість"
3	Повернено підзвітною особою до каси залишок невитрачених підзвітних сум	301 "Готівка в національній валюті"	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
4	Отримано грошові кошти як відшкодування винною особою заподіяної шкоди	301 "Готівка в національній валюті"	375 "Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків"
5	Отримано до каси грошові кошти від працівників як компенсацію вартості путівки, телефонних переговорів тощо	301 "Готівка в національній валюті"	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
6	Повернено до каси надмірно видану працівнику організації заробітну плату	301 "Готівка в національній валюті"	661 «розрахунки за заробітною платою»
7	Повернено працівником суму надмірно виданої допомоги по тимчасовій непрацездатності	301 "Готівка в національній валюті"	663 «Розрахунки за іншими виплатами»
8	Здійснено виплату працівникам з каси:		
	— заробітної плати	661 «Розрахунки за заробітною платою»	301 "Готівка в національній валюті"
	— депонованої заробітної плати	662 «Розрахунки з депонентами»	301 "Готівка в національній валюті"
	— допомоги по тимчасовій непрацездатності	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	301 "Готівка в національній валюті"
9	Зараховано грошові кошти на поточний рахунок з каси	311«Поточні рахунки в національній валюті»	301 "Готівка в національній валюті"
10	Видані кошти підзвіт	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	301 "Готівка в національній валюті"

Рахунок 31 "Рахунки в банках"

Рахунок 31 "Рахунки в банках" призначено для обліку наявності та руху грошових коштів, що знаходяться на рахунках в банку, які можуть бути використані для поточних операцій.

Рахунок 31 "Рахунки в банках" має такі субрахунки:

311 "Поточні рахунки в національній валюті"	312 "Поточні рахунки в іноземній валюті"
313 "Інші рахунки в банку в національній валюті"	314 "Інші рахунки в банку в іноземній валюті"
315 "Спеціальні рахунки в національній валюті"	316 "Спеціальні рахунки в іноземній валюті"

За дебетом рахунку 31 "Рахунки в банках" відображається надходження грошових коштів, за кредитом - їх використання.

Рахунок 315 призначений для обліку коштів на рахунку в системі електронного адміністрування ПДВ, відкритому платнику податків у Казначействі, а також на інших спеціальних рахунках, відкритих у банку та/або в органі Казначейства згідно із законодавством, тощо.

Таким чином, тут відображають кошти на відкритих у Казначействі ПДВ-рахунках. Крім того, тут же слід показувати рух коштів на рахунках, відкритих для отримання від Фонду соціального страхування допомоги, призначеної застрахованим особам.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Повернено аванс, раніше виданий постачальнику товарів (робіт, послуг)	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	371 «Розрахунки за виданими авансами»
2	Отримано дивіденди, проценти, роялті	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»
3	Отримано грошові кошти в погашення заборгованості з оренди, за продані необоротні активи, від інших дебіторів	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
4	Отримано грошові кошти від Фонду соціального страхування (наприклад, на виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності)	315 "Спеціальні рахунки в національній валюті"	378 «Розрахунки з державними цільовими фондами»
5	Отримано довгострокову позику	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	505 «Інші довгострокові позики в національній валюті»
6	Отримано грошові кошти як фінансову допомогу на поворотній основі	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	55 «Інші короткострокові зобов'язання»
7	Отримано короткостроковий кредит банку на поточний рахунок підприємства	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	601 ««Короткострокові кредити банків у національній валюті»
8	Отримано грошові кошти в порядку внутрішніх розрахунків	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	682 «Внутрішні розрахунки»
9	Отримано проценти за строковими депозитними вкладками	313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»
10	Отримано проценти на залишки коштів на поточному рахунках	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»
11	Перераховані кошти за грошові документи (поштові марки, проїзні документи, путівки до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо)	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
12	Придбано грошові документи (поштові марки, проїзні документи, путівки до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо)	331 «Грошові документи в національній валюті»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
13	Відображено використання/зняття в банкоматі грошових коштів з корпоративної платіжної картки підзвітною особою	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»
14	Погашено суму довгострокової позики	505 «Інші довгострокові позики в національній валюті»	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
15	Погашено заборгованість перед постачальниками та підрядниками за поставлені товари, виконані роботи, надані послуги	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
16	Перераховано грошові кошти в погашення заборгованості за податками, зборами, обов'язковими платежами	641 «Розрахунки за податками» 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
17	Перераховано грошові кошти в погашення	651 «Розрахунки за	311 "Поточні рахунки в

	заборгованості підприємства зі страхування	загальнообов'язковим соціальним страхуванням»	національній валюті
--	--	---	---------------------

Рахунок 33 "Інші кошти"

На рахунку 33 "Інші кошти" ведеться узагальнення інформації про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), які знаходяться в касі організації (поштових марок, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо), електронних грошей та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові або інші рахунки організації.

Рахунок 33 "Інші кошти" має такі субрахунки:

331 "Грошові документи в національній валюті"

332 "Грошові документи в іноземній валюті"

333 "Грошові кошти в дорозі в національній валюті"

334 "Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті"

335 "Електронні гроші, номіновані в національній валюті"

За дебетом рахунку 33 "Інші кошти" відображається надходження грошових документів у касу організації та коштів в дорозі, за кредитом - вибуття грошових документів та списання коштів у дорозі після їх зарахування на відповідні рахунки.

Аналітичний облік грошових документів ведеться за їх видами.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Перераховані грошові кошти на оплату путівок санаторію	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /сан»	311 "Поточні рахунки в національній валюті»
2	Отримані путівки від санаторію	331 "Грошові документи в національній валюті"	377 «Розрахунки з іншими дебіторами »
3	Видані путівки членам профспілки :		
	на безкоштовну вартість путівки	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /член профспілки»	331 "Грошові документи в національній валюті"
	на вартість путівки, що підлягає оплаті	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /член профспілки»	331 "Грошові документи в національній валюті"
4	Включена у витрати вартість путівок, що не підлягає оплаті	949 «Інші витрати операційної діяльності»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /член профспілки»
5	Погашена заборгованість за путівки	301 "Готівка в національній валюті» 661 «Розрахунки за заробітною платою»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /член профспілки»
6	Придбані проїзні квитки для роздачі працівникам профспілки	331 "Грошові документи в національній валюті"	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
7	Видані працівникам профспілки проїзні квитки	84 «Інші операційні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	331 "Грошові документи в національній валюті"
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	84 «Інші операційні витрати» 92 «Адміністративні витрати»	331 "Грошові документи в національній валюті" 84 «Інші операційні витрати»
8	Утриманий ПДФО із застосуванням натурального коефіцієнта	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»
9	Нарахований єдиний соціальний внесок	821 "Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"(для тих хто застосовує тільки 8	651 «Розрахунки за загальнообов'язковим соціальним страхуванням»

		клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	821 "Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" 92 «Адміністративні витрати»	651 «Розрахунки за загальнообов'язковим соціальним страхуванням» 821 "Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"
	Облік купівлі іноземної валюти за національну валюту		
10	Перераховано грошові коптки з поточного рахунка на купівлю іноземної валюти	333 «Грошові коптки в дорозі в національній валюті»	311 "Поточні рахунки в національній валюті»
11	Відображено витрати на виплату комісійної винагороди банку	377 «Розрахунки з іншими дебіторами» 84 «Інші операційні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	333 «Грошові коптки в дорозі в національній валюті» 377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	84 «Інші операційні витрати» 92 «Адміністративні витрати»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами» 84 «Інші операційні витрати»
12	Зараховано на валютний рахунок придбану іноземну валюту за курсом НБУ	312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»*	333 «Грошові коптки в дорозі в національній валюті»
	<i>* До субрахунку 312 потрібним є введення субрахунків для відображення операцій з відповідним видом валют.</i>		
13	Відображено різницю між фактичним курсом купівлі на МВРУ та курсом НБУ:		
	— втрати (фактичний курс купівлі перевищує курс НБУ)	942 «Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти»	333 «Грошові коптки в дорозі в національній валюті»
	— дохід (фактичний курс купівлі менше курсу НБУ)	333 «Грошові коптки в дорозі в національній валюті»	711 «Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти»
	Зараховано залишок коптків, перерахованих для купівлі валюти, на поточний рахунок	311 "Поточні рахунки в національній валюті»	333 «Грошові коптки в дорозі в національній валюті»
14	Відображено закриття рахунків доходів і витрат	791 «Результат операційної діяльності» 711 «Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти»	92 «Адміністративні витрати» 942 «Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти» 791 «Результат операційної діяльності»
	Облік продажу іноземної валюти за дорученням клієнта		
15	Перераховано з поточного рахунка іноземну валюту для продажу	334 «Грошові коптки в дорозі в іноземній валюті»	312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»
16	Відображено курсову різницю за перерахованою іноземною валютою:		
	— додатну курсову різницю	312 «Поточні рахунки в іноземній валюті» 334 «Грошові коптки в дорозі в іноземній валюті»	714 «Дохід від операційної курсової різниці» 714 «Дохід від операційної курсової різниці»
	— від'ємну курсову різницю	945 «Втрати від операційної курсової різниці» 945 «Втрати від операційної курсової різниці»	334 «Грошові коптки в дорозі в іноземній валюті» 12 «Поточні рахунки в іноземній валюті»
17	Відображено різницю між сумою, вирученою від продажу інвалюти, визначеною за курсом М ВРУ, і балансовою вартістю валюти, визначеною за офіційним курсом НБУ на дату продажу:		
	— дохід	334 «Грошові коптки в дорозі в іноземній валюті»	711 «Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти»
	— втрати	942 «Витрати на купівлю - продаж іноземної валюти»	334 «Грошові коптки в дорозі в іноземній валюті»

18	Віднесено на витрати суму комісійної винагороди банку	84 «Інші операційні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
		92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	
		685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»
19	Зараховано на поточний рахунок в національній валюті засоби, отримані від продажу іноземної валюти (за вирахуванням комісійної винагороди банку)	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»
20	Віднесено суму доходу на фінансовий результат	711 «Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти»	791 «Результат операційної діяльності»
		714 «Дохід від операційної курсової різниці»	791 «Результат операційної діяльності»
21	Списано суму витрат на фінансовий результат	791 «Результат операційної діяльності»	92 «Адміністративні витрати»
		791 «Результат операційної діяльності»	942 «Витрати на купівлю - продаж іноземної валюти»
		791 «Результат операційної діяльності»	945 «Втрати від операційної курсової різниці»

Рахунок 37 "Розрахунки з різними дебіторами"

На рахунку 37 "Розрахунки з різними дебіторами" ведеться облік розрахунків за поточною дебіторською заборгованістю з різними дебіторами за авансами виданими, нарахованими доходами, за претензіями, за відшкодуванням завданих збитків та за іншими операціями.

Рахунок 37 "Розрахунки з різними дебіторами" має такі субрахунки:

- 371 "Розрахунки за виданими авансами"
- 372 "Розрахунки з підзвітними особами"
- 373 "Розрахунки за нарахованими доходами"
- 374 "Розрахунки за претензіями"
- 375 "Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків"
- 377 "Розрахунки з іншими дебіторами"

За дебетом рахунку 37 "Розрахунки з різними дебіторами" відображається виникнення дебіторської заборгованості, за кредитом - її погашення чи списання.

Дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів організації на певну дату.

Дебітори – юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували організації певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо

- існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та
- може бути достовірно визначена її сума.

Довгострокова дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу.

Поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Перераховано постачальнику передоплату за продукцію, товари, роботи, послуги	371 «Розрахунки за виданими авансами»	31 «Рахунки в банках»
2	Отримано від постачальника запаси і товари, за які проведено передоплату	20 «Виробничі запаси»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
		22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	
		28 «Товари»	
3	Виконано підрядником роботи, надано послуги для:	809 «Інші матеріальні витрати».	
		84 «Інші операційні витрати»	

	адміністративних потреб статутної діяльності	(для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	631 «Розрахунки з поставальниками та підрядниками»
4	Проведено залік заборгованостей	63 «Розрахунки з поставальниками та підрядниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
5	Видано працівнику грошові копти на витрати у відрядженні:		
	— з каси	372 «Розрахунки підзвітними особами»	301 «Готівка в національній валюті»
	— перераховано на картрахунок	372 «Розрахунки підзвітними особами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
6	Оприбутковано на підставі затвердженого авансового звіту придбані підзвітною особою:		
	— необоротні активи	15 «Капітальні інвестиції»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	— запаси	20 «Запаси»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	— МПП	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	— товари	281 «Товари на складі»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
7	Списано витрати на відрядження:		
	- працівникам профспілки	84 «Інші операційні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	3721 «Розрахунки з підзвітними особами»
	- на статутну діяльність	949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	3721 «Розрахунки з підзвітними особами»
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	84 «Інші операційні витрати» 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності»	3721 «Розрахунки з підзвітними особами» 84 «Інші операційні витрати»
8	Повернені до каси невикористані копти, видані під звіт	301 «Готівка в національній валюті»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
9	Відображено вартість грошових документів, придбаних підзвітною особою	33 «Інші копти»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
10	Утримано із заробітної плати суми, не повернені своєчасно підзвітною особою	661 «Розрахунки із заробітної плати»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
11	Відшкодовано перевитрату грошових коштів підзвітній особі	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	301 «Готівка в національній валюті»
12	Облік розрахунків із підзвітними особами в іноземній валюті		
	Затверджено авансовий звіт в іноземній валюті (за курсом НБУ на дату видачі авансу)	84 «Інші операційні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	3722 «Розрахунки з підзвітними особами в іноземній валюті»
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	84 «Інші операційні витрати» 92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності»	3722 «Розрахунки з підзвітними особами» 84 «Інші операційні витрати»
	Повернено до каси невикористану суму іноземної валюти (за курсом НБУ на дату повернення грошових коштів)	302 «Готівка в іноземній валюті»	3722 «Розрахунки з підзвітними особами в іноземній валюті»

13	Відображено курсову різницю на дату погашення заборгованості за невитраченою сумою іноземної валюти		
	— від'ємна	945 «Втрати від операційної курсової різниці»	3722 «Розрахунки з підзвітними особами в іноземній валюті»
	— позитивна	3722 «Розрахунки з підзвітними особами в іноземній валюті»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»

Рахунок 39 "Витрати майбутніх періодів"

Рахунок 39 "Витрати майбутніх періодів" призначено для узагальнення інформації щодо здійснених витрат у звітному періоді, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах.

До витрат, облік яких ведеться на рахунку 39 "Витрати майбутніх періодів", відносяться:

- сплачені авансом орендні платежі;
- оплата страхового поліса;
- передплата на газети, журнали, періодичні та довідкові видання тощо.

За дебетом рахунку 39 "Витрати майбутніх періодів" відображається накопичення витрат майбутніх періодів, за кредитом - їх списання (розподіл) та включення до складу витрат звітного періоду.

Аналітичний облік витрат майбутніх періодів ведеться за їх видами.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Здійснено передплату на газету «Профспілкові вісті»	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Віднесено суму передплати на витрати майбутніх періодів	39"Витрати майбутніх періодів»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
3	Наприкінці звітного місяця віднесено на витрати вартість номерів видань, що надійшли протягом місяця	84 «Інші операційні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	39"Витрати майбутніх періодів»
	Дана проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	84 «Інші операційні витрати» 92 «Адміністративні витрати»	39"Витрати майбутніх періодів» 84 «Інші операційні витрати»

Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про стан і рух коштів капіталу у дооцінках та додаткового, нерозподілених прибутків (непокритих збитків), цільових надходжень, забезпечень майбутніх витрат.

Рахунок 41 "Капітал у дооцінках"

Рахунок 41 "Капітал у дооцінках" призначено для обліку і узагальнення інформації про дооцінки (уцінки) необоротних активів і фінансових інструментів.

Залишок на цьому рахунку зменшується у разі уцінки та вибуття зазначених активів, зменшення їх корисності тощо.

Рахунок 41 "Капітал у дооцінках" має такі субрахунки:

- 411 "Дооцінка (уцінка) основних засобів"
- 412 "Дооцінка (уцінка) нематеріальних активів"
- 413 "Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів"

	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит

№			
1	2	3	4
	Облік переоцінки основних засобів		
1	Відображено збільшення первісної вартості об'єкта основних засобів у частині:		
	— збільшення залишкової вартості об'єкта основних засобів з одночасним збільшенням капіталу в дооцінках	10 «Основні засоби»	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»
	— збільшення суми нарахованого зносу	10 «Основні засоби»	131 «Знос основних засобів»
2	Дооцінка раніше уцінених основних засобів		
3	Відображено збільшення первісної вартості об'єкта основних засобів:		
	— у частині збільшення суми нарахованого зносу	10 «Основні засоби»	131 «Знос основних засобів»
	— у частині збільшення залишкової вартості:		
	а) з одночасним збільшенням доходу на суму попередньої уцінки, раніше включеної до складу витрат		746 «Інші доходи»
	б) з одночасним збільшенням капіталу в дооцінках		411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»
4	Списано суму доходу на фінансовий результат	746 «Інші доходи»	793 «Результат іншої діяльності»
	Дооцінка об'єктів основних засобів з нульовою залишковою вартістю		
5	Відображено дооцінку залишкової вартості об'єкта основних засобів, що дорівнює його справедливій вартості (зміна суми нарахованого зносу не проводиться)	10 «Основні засоби»	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»
	Уцінка основних засобів		
6	Відображено зменшення вартості об'єкта основних засобів:		
	— у частині уцінки нарахованого зносу	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
	— у частині уцінки залишкової вартості об'єкта з одночасним списанням до складу витрат	975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»	10 «Основні засоби»
7	Списано витрати в сумі уцінки залишкової вартості на фінансовий результат	793 «Результат іншої діяльності»	975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»
	Подальша уцінка раніше дооцінених основних засобів		
8	Відображено зменшення капіталу в дооцінках на суму раніше проведеної дооцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів	411 «Дооцінка (уцінка) основних засобів»	10 «Основні засоби»
9	Відображено суму уцінки зносу основних засобів	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
10	Відображено у складі витрат різницю між сумою подальшої уцінки та попередньої дооцінки залишкової вартості основних засобів	975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»	10 «Основні засоби»
11	Списано витрати в сумі уцінки на фінансовий результат	793 «Результат іншої діяльності»	975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій»

Рахунок 42 "Додатковий капітал"

Рахунок 42 "Додатковий капітал" призначено для узагальнення інформації про вартість необоротних активів, безкоштовно отриманих організацією від інших осіб.

За кредитом рахунку 42 "Додатковий капітал" відображається збільшення додаткового капіталу, за дебетом - його зменшення.

Рахунок 42 "Додатковий капітал" має такий субрахунок, який використовується в організаціях: 424 "Безоплатно одержані необоротні активи". Залишок додаткового капіталу на цьому субрахунку зменшується на суму визнаного доходу протягом строку корисного використання безоплатно одержаних об'єктів необоротних активів (окрім землі) і при вибутті таких активів і землі.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано безкоштовно автомобіль	105 «Транспортні засоби»	424 "Безоплатно одержані необоротні активи"
2	Отримано послуги з транспортування, реєстрації	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»*	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
3	Збільшено первісну вартість автомобіля на вартість транспортних послуг, реєстрації	105 «Транспортні засоби»	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»
4	Нарахована амортизація за перший місяць	831 «Амортизація основних засобів» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	131 «Знос основних засобів»
	Дана проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	831 «Амортизація основних засобів» 92 «Адміністративні витрати»	131 «Знос основних засобів» 831 «Амортизація основних засобів»
5	Визнано дохід з безоплатно отриманих об'єктів основних засобів у сумі, пропорційній нарахованій амортизації	424 "Безоплатно одержані необоротні активи"	745»Дохід від безоплатно одержаних активів»

Рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)"

На рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)" ведеться облік нерозподілених прибутків чи непокритих збитків поточного та минулих років, а також використаного в поточному році прибутку.

За кредитом рахунку відображається збільшення прибутку від усіх видів діяльності, за дебетом - збитки та використання прибутку.

Рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)" має такі субрахунки:

441 "Прибуток нерозподілений"

442 "Непокриті збитки"

443 "Прибуток, використаний у звітному періоді"

Згідно зі ст. 86 ЦКУ неприбуткові організації можуть разом зі своєю основною діяльністю здійснювати і підприємницьку діяльність, якщо інше не встановлене законом і якщо ця діяльність відповідає меті, для якої вони були створені, та сприяє її досягненню.

Згідно з пп. 133.4.2 ПКУ, будь-які отримані доходи неприбуткової організації повинні використовуватися виключно для фінансування витрат на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) і напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

Обов'язковою умовою для неприбуткових організацій є використання своїх доходів (прибутків) виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених установчими документами (пп. 133.4.2 ПКУ). Лише при виконанні цієї умови, неприбуткові організації не є платниками податку на прибуток.

Неприбуткова організація має право вести підприємницьку діяльність та отримувати дохід від неї. Проте такий дохід не може бути розподілений між засновниками та членами громадської організації і має бути спрямований виключно на досягнення мети неприбуткової організації.

Відповідно до ст. 75 ГКУ за рахунок прибутку неприбуткові організації можуть створювати:

- страйковий фонд;
- навчальний фонд;
- інформаційний фонд;
- інші фонди, передбачені статутом.

Розподіл прибутку таких організацій (у тому числі й величина відрахувань прибутку до відповідних фондів) здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану з урахуванням вимог цього Кодексу та інших законів (ч. 9 ст. 75 ГКУ).

Але для обліку прибутку і збитку в бухгалтерському обліку також призначено рахунок 79 «Фінансові результати». Суми, які фіксуються на 44-му рахунку, беруться саме із 79-го, на якому закриваються усі рахунки доходів і витрат.

На рахунку 79 ведеться облік фінансового результату (прибутку або збитку) поточного року. Оскільки цей результат визначається наростаючим підсумком з початку року, то він не переноситься щомісяця або щокварталу на рахунок 44. Це робиться лише раз на рік.

Відповідно, якщо сума за кредитом рахунків класу 7 більша за суму за дебетом рахунків класу 9, то виникає нерозподілений прибуток у бух обліку (сальдо за кредитом субрахунку 441), в протилежному випадку — непокритий збиток (сальдо за дебетом субрахунку 442).

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Спрямування частини прибутку на створення фондів	443 «Прибуток, використаний у звітному періоді»	426 «Страйковий фонд»
2	Використання фондів на забезпечення організації страйку	426 «Страйковий фонд»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
3	Перерахування коштів організації за послуги по забезпеченню страйку	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

Рахунок 48 "Цільове фінансування і цільові надходження"

На рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення.

Кошти цільового фінансування і цільових надходжень можуть надходити як асигнування з бюджету та позабюджетних фондів, цільові внески фізичних та юридичних осіб тощо.

За кредитом рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" відображаються кошти цільового призначення для фінансування певних заходів, за дебетом - використані суми за певними напрямками, визнання їх доходом, а також повернення невикористаних сум.

Рахунок 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" має такі субрахунки:

481 – кошти на здійснення культурно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів цільового призначення (з аналітичним обліком за конкретними цілями їх використання);

482 – асигнування з бюджету та позабюджетних фондів;

483 "Благодійна допомога"

484 "Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень"

За п. 16 — 17 П(С)БО 15:

— цільове фінансування не визнається доходом доти, поки не існує підтвердження того, що воно буде отримане та що організація виконає умови щодо такого фінансування;

— отримане цільове фінансування визнається доходом протягом тих періодів, у яких були зазначені витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування.

Що стосується невикористаного залишку цільового фінансування, то воно обліковується за К-т 484 доти, поки не буде прийнято рішення про використання таких коштів або про їх повернення.

Кошти, які надходять неприбутковій організації без установлення умов витрачання на виконання у майбутньому певних заходів (які не є цільовим фінансуванням), не відображаються за субрахунком 484. Адже згідно з п. 19 П(С)БО 15 вони визнаються дебіторською заборгованістю з одночасним визнанням доходу.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Надходження цільового фінансування на здійснення культурно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	481 «Фінансування культурно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів»
2	Витрачання коштів на культурно-масові заходи	84 «Інші операційні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 949 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядчиками»

	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	84 «Інші операційні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності»	63 «Розрахунки з поставальниками та підрядчиками» 84 «Інші операційні витрати»
3	Визнання надходжень цільового призначення доходами у разі здійснення програм	481 «Фінансування культурно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів»	719 «Інші доходи від операційної діяльності»
4	Списано доходи на фінансовий результат	719 «Інші доходи від операційної діяльності»	791 «Результат операційної діяльності»
5	Списано на фінансовий результат витрати	791 «Результат операційної діяльності»	949 «Інші витрати операційної діяльності»
6	Отримана попередня оплата за просвітницькі послуги (цільові гранди)	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	682 "Внутрішні розрахунки"
7	Визнано цільове фінансування	682 "Внутрішні розрахунки"	48«Цільове фінансування і цільові надходження»
8	Відображено дохід в сумі витрачених коптів	48«Цільове фінансування і цільові надходження»	719«Інші доходи від операційної діяльності»
9	Списано на фінансовий результат витрати, пов'язані з наданням просвітницьких послуг	791 «Результат основної діяльності»	949«Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)
	Списано на фінансовий результат витрати, пов'язані з наданням просвітницьких послуг (Дана проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»)	949 «Інші витрати операційної діяльності» 791 «Результат основної діяльності»	80 «Матеріальні витрати» 81«Витрати на оплату праці» 82«Відрахування на соціальні заходи», 84 «Інші операційні витрати» 949«Інші витрати операційної діяльності»
10	Списано доходи на фінансовий результат	719 «Інші доходи від операційної діяльності»	791 «Результат основної діяльності»
11	Отримані копоти від Фонду ЧАЕС на поточний рахунок для фінансування заходів цільового призначення	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	48 "Цільове фінансування і цільові надходження"
12	Нараховані і виплачені суми включені до складу інших операційних витрат	949 «Інші витрати операційної діяльності» 791 «Результат основної діяльності»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами» 949 «Інші витрати операційної діяльності»
13	Видані грошові копоти з каси співробітникам ліквідаторам	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	301 «Каса в національній валюті»
14	Оформлено звіт до Фонду ЧАЕС за наданими виплатами	645 «Розрахунки з фондом ЧАЕС»	718 «Дохід від фонду ЧАЕС»
15	Визнається доходом цільове фінансування в періоді, в якому понесені витрати, пов'язані з умовами фінансування	718 «Дохід від фонду ЧАЕС»	791 «Результат основної діяльності»
16	Використання сум цільових надходжень від фонду ЧАЕС на погашення дебіторської заборгованості	48 "Цільове фінансування і цільові надходження"	645 «Розрахунки з фондом ЧАЕС»

Клас 6. Поточні зобов'язання

Рахунки цього класу призначені для обліку даних та узагальнення інформації про зобов'язання, які будуть погашені протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

На рахунках цього класу ведеться облік короткострокових позик, довгострокових зобов'язань, що стали поточною заборгованістю із строком погашення на дату балансу не більше дванадцяти місяців, розрахунків з поставальниками та підрядниками, розрахунків з податків і платежів, розрахунків за страхуванням, розрахунків з оплати праці, а також інших розрахунків та операцій, доходів майбутніх періодів.

На окремих субрахунках синтетичних рахунків 63, 64, 65, 68 сальдо на кінець місяця може бути не лише кредитовим, але й дебетовим. Такі показники не згортаються, а сальдо синтетичного рахунку визначається розгорнуто за дебетом і кредитом як сума відповідного сальдо на субрахунках.

Рахунок 60 "Короткострокові позики"

На рахунку 60 "Короткострокові позики" ведеться облік розрахунків у національній і іноземній валютах за кредитами банків, строк повернення яких не перевищує дванадцять місяців з дати балансу, та за позиками, термін погашення яких минув.

За кредитом рахунку відображаються суми одержаних кредитів (позик), за дебетом - сума їх погашення та переведення до довгострокових зобов'язань у разі відстрочення кредитів (позик).

Рахунок 60 "Короткострокові позики" має такі субрахунки:

601 "Короткострокові кредити банків у національній валюті"

602 "Короткострокові кредити банків в іноземній валюті"

603 "Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті"

604 "Відстрочені короткострокові кредити банків в іноземній валюті"

605 "Прострочені позики в національній валюті"

606 "Прострочені позики в іноземній валюті"

Аналітичний облік ведеться за позикодавцями (банками) в розрізі кожного кредиту (позики) окремо та строками їх погашення.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Зараховано копії на рахунок за договором короткострокового кредиту	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	601 "Короткострокові кредити банків у національній валюті"
2	Перераховано банку за відкриття кредитної лінії	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
3	Відображено витрати, пов'язані з відкриттям кредитної лінії	952 «Інші фінансові витрати»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
4	Перераховані копії постачальнику	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядчиками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
5	Погашення суми короткострокового кредиту	601 "Короткострокові кредити банків у національній валюті"	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
6	Відображено суми відсотків, нарахованих банком за використання кредиту	951 «Відсотки за кредит»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»
7	Списуємо витрати на фінансовий результат	792 «Результат фінансових операцій»	952 «Інші фінансові витрати»
			951 «Відсотки за кредит»

Рахунок 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"

На рахунку 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками" ведеться облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи і надані послуги.

За кредитом рахунку 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками" відображається заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги, за дебетом - її погашення, списання тощо.

Рахунок 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками" має такі субрахунки:

631 "Розрахунки з вітчизняними постачальниками"

632 "Розрахунки з іноземними постачальниками"

Аналітичний облік ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником в розрізі кожного документа (рахунку) на сплату.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Здійснено авансовий платіж за дизельне паливо	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Оприбутковано дизельне паливо від постачальника	203 «Паливо»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»

3	Проведено зарахування заборгованостей	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
4	Перераховано передоплату на АЗС за талони	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
3	Оприбутковано талони	331 «Грошові документи в національній валюті»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
4	Видано під звіт талони на бензин	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	331 «Грошові документи в національній валюті»
5	На підставі авансового звіту про використання талонів їх переведено в бензин (підтвердження – позначка АЗС, касовий чек, відомість звіряння з АЗС)	203 «Паливо»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
6	На підставі зведених відомостей-рахунків та подорожніх листів списано бензин марки А-95	80 «Матеріальні витрати» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	203 «Паливо»
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	80 «Матеріальні витрати» 92 «Адміністративні витрати»	203 «Паливо» 80 «Матеріальні витрати»

Рахунок 64 "Розрахунки за податками й платежами"

Рахунок 64 "Розрахунки за податками й платежами" призначено для узагальнення інформації про розрахунки організації за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету. На цьому рахунку також узагальнюється інформація про інші розрахунки з бюджетом, Порядок справляння таких платежів регулюється чинним законодавством.

За кредитом рахунку 64 "Розрахунки за податками й платежами" відображаються нараховані платежі до бюджету, за дебетом - належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання тощо.

Рахунок 64 "Розрахунки за податками й платежами" має такі субрахунки:

- 641 "Розрахунки за податками"
- 642 "Розрахунки за обов'язковими платежами"
- 643 "Податкові зобов'язання"
- 644 "Податковий кредит"

Аналітичний облік розрахунків за податками й платежами ведеться за їх видами.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Утриманий ПДФО із зарплати працівників неприбуткової організації (18%)	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 "Розрахунки за податками"
2	Перераховано до бюджету податки	641 "Розрахунки за податками"	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
3	Перераховуються до бюджету військовий збір 1,5%	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
4	Повернуті з бюджету переплата по податку	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	641 «Розрахунки за податками»
5	Нарахований податок на прибуток у випадку нецільового використання коштів	98 «Витрати з податку на прибуток»	6411 «Розрахунки за податком на прибуток»
6	Продаж об'єкта інвестиційної нерухомості. Отримано передоплату за об'єкт інвестиційної нерухомості	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	681 «Розрахунки за авансами отриманими»
7	ПРОВІДКА ПРИЗНАЧЕНА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЙ- ПЛАТНИКІВ ПДВ Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ у складі передоплати	643 «Податкові зобов'язання»	641 «Розрахунки за податками»

8	Визнано утримуваним для продажу об'єкт інвестиційної нерухомості:		
	списано суму зносу об'єкта	135 «Знос інвестиційної нерухомості»	100 «Інвестиційна нерухомість»/ за групами
	відображено балансову вартість об'єкта	286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»	100 «Інвестиційна нерухомість»/ за групами
9	Передано покупцям об'єкт інвестиційної нерухомості, визнаний утримуваним для продажу, і відображено дохід від його реалізації	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»*
10	ПРОВІДКА ПРИЗНАЧЕНА ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЙ- ПЛІАТНИКІВ ПДВ Списано раніше відображену суму податкових зобов'язань з ПДВ	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»*	643 «Податкові зобов'язання»
11	Списано балансову вартість реалізованого об'єкта інвестиційної нерухомості, визнаного утримуваним для продажу	943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»	286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу»
12	Сформовано фінансовий результат:		
	списано фінансовий дохід	712 «Дохід від реалізації інших оборотних активів»*	791 «Результат операційної діяльності»
	списано балансову вартість реалізованого об'єкта інвестиційної нерухомості, визнаного утримуваним для продажу	791 «Результат операційної діяльності»	943 «Собівартість реалізованих виробничих запасів»
13	Відображено залік заборгованостей	681 «Розрахунки за авансами отриманими»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
	<i>* Використання тих чи інших субрахунків для відображення доходів і витрат при продажу об'єктів інвестиційної нерухомості П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість», затверджений наказом МФУ від 02.07.2007 р. № 779, не регламентує. З цієї причини тут і далі використані загальні норми, що діють при відображенні подібних операцій з іншими основними засобами.</i>		

Рахунок 65 «Розрахунки за страхуванням»

На рахунок 65 ведеться облік розрахунків за відрахуванням на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, за індивідуальним страхуванням персоналу організації, страхуванням майна та за іншими розрахунками за страхуванням.

За кредитом рахунку 65 «Розрахунки за страхуванням» відображаються нараховані зобов'язання за страхуванням, а також одержані від органів страхування кошти, за дебетом – погашення заборгованості та витрачання коштів страхування в організації.

Порядок справляння та використання зборів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та на інші види страхування регулюється чинним законодавством.

Рахунок 65 «Розрахунки за страхуванням» має такі субрахунки:

651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»

652 «За соціальним страхуванням»

654 «За індивідуальним страхуванням»

655 «За страхуванням майна»

Аналітичний облік ведеться за кожним видом зборів і відрахувань, по страхувальниках та окремих договорах страхування.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нарахований за поточний місяць ЄСВ на зарплату працівників неприбуткової організації (22%)	82 «Відрахування на соціальні заходи» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	65 «Розрахунки за страхуванням»
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	82 «Відрахування на соціальні заходи» 92 «Адміністративні витрати»	65 «Розрахунки за страхуванням» 82 «Відрахування на соціальні заходи»
2	Нарахований за поточний місяць ЄСВ за	82 «Відрахування на соціальні заходи» (для тих хто	

	договором ІЦІХ (22%)	застосовує тільки 8 клас) 94 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас	65 «Розрахунки за страхуванням»
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	82 «Відрахування на соціальні заходи» 94 «Інші витрати операційної діяльності»	65 «Розрахунки за страхуванням» 82 «Відрахування на соціальні заходи»
3	Перераховано ЄСВ	65 «Розрахунки за страхуванням»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»

На рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» ведеться узагальнення інформації про розрахунки за виплатами працівникам, які належать як до облікового, так і до не облікового складу організації, - з оплати праці (за всіма видами заробітної плати, премій, допомоги тощо), за не одержані в установлений строк з каси організації суми з виплат працівникам, за іншими поточними виплатами.

Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» має такі субрахунки:

- 661 «Розрахунки за заробітною платою»;
- 662 «Розрахунки з депонентами»;
- 663 «Розрахунки за іншими виплатами».

За кредитом рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» відображаються нарахована працівникам організації основна та додаткова заробітна плата, премії, допомога по тимчасовій непрацездатності, інші належні до нарахування працівникам виплати, за дебетом – виплата основної та додаткової заробітної плати, премій, допомоги по тимчасовій непрацездатності тощо; вартість одержаних матеріалів, продукції та товарів у рахунок заробітної плати (погашення заборгованості перед працівниками за іншими виплатами); утримання податку з доходів фізичних осіб, відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, платежів за виконавчими документами та інші утримання з виплат працівникам.

Аналітичний облік розрахунків ведеться за кожним працівником, видами виплат та утримань.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нарахована за поточний місяць зарплата працівникам неприбуткової організації	81 «Виплати на оплату праці» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 92 «Адміністративні витрати» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	661 «Розрахунки за заробітною платою»
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	81 «Виплати на оплату праці» 92 «Адміністративні витрати»	661 «Розрахунки за заробітною платою» 81 «Виплати на оплату праці»
2	Нарахована винагорода за договором ІЦІХ	81 «Виплати на оплату праці» (для тих хто застосовує тільки 8 клас) 94 «Інші витрати операційної діяльності» (для тих хто застосовує тільки 9 клас)	661 «Розрахунки за заробітною платою»
	Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	81 «Виплати на оплату праці» 94 «Інші витрати операційної діяльності»	661 «Розрахунки за заробітною платою» 81 «Виплати на оплату праці»
3	Утримано ПДФО із зарплати поточного місяця	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»

4	Утримано військовий збір (1,5%) із зарплати поточного місяця	661 «Розрахунки за заробітною платою»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»
5	Утримано профспілковий внесок із зарплати поточного місяця	661 «Розрахунки за заробітною платою»	682 «Внутрішні розрахунки»
6	Перераховано зарплату поточного місяців на карткові рахунки працівників	661 «Розрахунки за заробітною платою»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

Рахунок 68 "Розрахунки за іншими операціями"

На рахунок 68 "Розрахунки за іншими операціями" ведеться облік розрахунків за операціями, що не можуть бути відображені на рахунках 63 - 66.

Рахунок 68 "Розрахунки за іншими операціями" має такі субрахунки:

680 "Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу"

682 "Внутрішні розрахунки"

684 "Розрахунки за нарахованими відсотками"

685 "Розрахунки з іншими кредиторами"

На субрахунок 680 "Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу" ведеться облік визнаних відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 "Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність" зобов'язань, прямо пов'язаних з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу.

Аналітичний облік розрахунків з іншими кредиторами ведеться окремо за підприємствами, організаціями, установами та фізичними особами, з якими здійснюються розрахунки.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Утримана сума аліментів	661 «Розрахунки за заробітною платою»	685 "Розрахунки з іншими кредиторами" / Галушко М.І.
2	Утримана вартість поштового переказу	661 «Розрахунки за заробітною платою»	685 "Розрахунки з іншими кредиторами" / пошта
3	Перераховані копшти Галушко М.І.	685 "Розрахунки з іншими кредиторами" / Галушко М.І.	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
4	Перераховані копшти пошти	685 "Розрахунки з іншими кредиторами" / пошта	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
5	Отримані копшти від ФПУ для преміювання члена профспілки з огляду ювілею	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	682 «Внутрішні розрахунки»
6	Нарахована премія ювіляру	682 «Внутрішні розрахунки»	663 «Розрахунки за іншими виплатами»
7	Утриманий ПДФО з суми премії	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	641 «Розрахунки за податками»
8	Перерахований ПДФО	641 «Розрахунки за податками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
9	Виплачена премія з каси організації	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	301 «Каса в національній валюті»
10	Перераховано утримані членські внески на організації вищої ланки	682 «Внутрішні розрахунки»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

Клас 7. Доходи і результати діяльності

Рахунки класу 7 "Доходи і результати діяльності" призначені для узагальнення інформації про доходи від операційної (статутної), інвестиційної і фінансової діяльності організації. Склад доходів та порядок їх визнання визначаються відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Нецільове фінансування — це копшти, які неприбуткові організації отримують без цільового призначення, тобто без конкретно встановлених умов їх витрачання. Згідно з П(С)БО 15 їх відображають як безоплатно отримані копшти чи матеріальні цінності у загальному порядку. Тобто, як правило, визнають доходами у періоді отримання, використовуючи субрахунок 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів».

Адже, згідно з п. 19 П(С)БО 15, фінансування для надання підтримки організації без установлення умов його витрачання на виконання у майбутньому певних заходів визнаються дебіторською заборгованістю з одночасним визнанням доходу. Таким чином, при отриманні саме нецільового фінансування, вважаємо, що субрахунок 484 не застосовується.

Кошти від використання активів неприбуткової організації іншими особами.

Це доходи, отримані неприбутковими організаціями у вигляді відсотків, дивідендів, роялті.

Правила відображення таких доходів визначені п. 20 П(С)БО 15:

1) відсотки визнаються доходами у тих звітних періодах, до яких вони відносяться, виходячи з бази їх нарахування і строку використання відповідних активів;

2) роялті фіксують у доходах за принципом нарахувань згідно з економічним змістом відповідної угоди. Тобто роялті визнається доходом не при отриманні коштів від контрагента, а за датою, коли згідно з договором виникає зобов'язання з їх сплати;

3) дивіденди визнаються у періоді прийняття рішення про їх виплату.

Страхові виплати. Суми страхових виплат відображають в інших доходах при визнанні страховою компанією сум відшкодування. Тобто на момент отримання від страхової компанії документів на підтвердження такого відшкодування робиться проведення: Д-т 377 К-т 746.

Інші доходи. Неприбуткові організації можуть отримувати доходи і з інших джерел, наприклад, від продажу товарів, послуг, здавання в оренду нерухомості, продажу основних засобів і т. д. У цьому випадку дохід визначають за загальними правилами, тобто коли виникають критерії його визнання (п. 5 П(С)БО 15).

Неприбуткова організація має право вести підприємницьку діяльність та отримувати дохід від неї. Проте якщо така організація й надалі бажає бути неплатником податку на прибуток, то:

— дохід не може бути розподілений між засновниками (учасниками), членами такої організації, працівниками (крім оплати їхньої праці, нарахування ЄСВ), членами органів управління та іншими пов'язаними з ними особами¹;

¹ *Зауважимо, що з 20.11.2016 року, завдяки Закону №1667, не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених пп. 133.4.2 ПКУ, тобто коли доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.*

— такий дохід повинен використовуватися такою неприбутковою організацією виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (пп. 133.4.2 ПКУ).

Рахунок 71 "Інший операційний дохід"

На рахунку 71 "Інший операційний дохід" ведеться узагальнення інформації про інші доходи від операційної діяльності організації у звітному періоді.

Рахунок 71 "Інший операційний дохід" має такі субрахунки:

710 "Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю"

711 "Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти"

712 "Дохід від реалізації оборотних активів"

713 "Дохід від операційної оренди активів"

714 "Дохід від операційної курсової різниці"

715 "Одержані штрафи, пені, неустойки"

716 "Відшкодування раніше списаних активів"

717 "Дохід від списання кредиторської заборгованості"

718 "Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів"

719 "Інші доходи від операційної діяльності"

За кредитом рахунку 71 "Інший операційний дохід" відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом - списання в порядку закриття на рахунок 79 "Фінансові результати".

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано безповоротну фінансову допомогу	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
2	Визнано нарахований дохід	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	718 "Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів"
3	Зараховані членські внески	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
4	Визнання надходжень членських внесків доходом звітного періоду	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	719 "Інші доходи від операційної діяльності"
5	Дохід від реалізації запасів	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	712 "Дохід від реалізації оборотних активів"
6	Дохід від операційної оренди активів	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	713 "Дохід від операційної оренди активів"

7	Списання кредиторської заборгованості за розрахунками в кінці строку позовної давності	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	717 "Дохід від списання кредиторської заборгованості"
8	Відображено дохід від операційної курсової різниці в результаті перерахунку (погашення) кредиторської заборгованості	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
		50 «Довгострокові позики»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
		60 «Короткострокові позики»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
		612 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
9	Відображено дохід від операційної курсової різниці в результаті перерахунку (погашення) дебіторської заборгованості	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
10	Відображено дохід від операційної курсової різниці за поточним рахунком на дату списання іноземної валюти або на дату балансу	312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
11	Відображено дохід від операційної курсової різниці за грошовими коштами в дорозі на дату операції або на дату балансу	334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
12	Відображено дохід від операційної курсової різниці за грошовими коштами в касі організації на дату операції або на дату балансу	302 «Готівка в іноземній валюті»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»
13	Відображено дохід від операційної курсової різниці за іншими рахунками в банку на дату списання іноземної валюти або на дату балансу	314 «Інші рахунки у банку в іноземній валюті»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»

Рахунок 73 "Інші фінансові доходи"

Рахунок 73 "Інші фінансові доходи" призначено для обліку доходів, які виникають у ході фінансової діяльності організації, зокрема дивідендів, відсотків та інших доходів від фінансової діяльності, які не обліковуються на рахунку 72 "Дохід від участі в капіталі".

Рахунок 73 "Інші фінансові доходи" має такі субрахунки:

731 "Дивіденди одержані"

732 "Відсотки одержані"

733 "Інші доходи від фінансових операцій"

За кредитом рахунку відображається визнана сума доходу, за дебетом - списання кредитового обороту на рахунок 79 "Фінансові результати".

Аналітичний облік доходів від участі в капіталі ведеться за кожним об'єктом інвестування та іншими ознаками, визначеними організацією.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нараховані дивіденди в момент прийняття рішення про їх виплату	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»	731 «Дивіденди отримані»
2	Отримано дивіденди	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»
3	Списано доходи на фінансові результати	731 «Дивіденди отримані»	792 «Результат фінансових операцій»
4	Нараховані відсотки за облігаціями	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»	732 "Відсотки одержані"
5	Отримані відсотки	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»
6	Списано доходи на фінансові результати	732 "Відсотки одержані"	792 «Результат фінансових операцій»

Рахунок 79 "Фінансові результати"

Рахунок 79 "Фінансові результати" призначено для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати діяльності організації.

За кредитом рахунку 79 "Фінансові результати" відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, за дебетом - суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, також належна сума нарахованого податку на прибуток.

Сальдо рахунку при його закритті списується на рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)".

Рахунок 79 "Фінансові результати" має такі субрахунки:

791 "Результат операційної діяльності"

792 "Результат фінансових операцій"

793 "Результат іншої діяльності"

На субрахунку 791 "Результат операційної діяльності" визначається прибуток (збиток) від операційної діяльності організації. За кредитом субрахунку відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від іншої операційної діяльності (рахунок 71 "Інший операційний дохід"), за дебетом - сума в порядку закриття рахунків обліку адміністративних витрат, інших операційних витрат (92 "Адміністративні витрати", 94 "Інші витрати операційної діяльності").

На субрахунку 792 "Результат фінансових операцій" визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій організації. За кредитом субрахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом - списання фінансових витрат з рахунків 95 "Фінансові витрати" та 96 "Втрати від участі в капіталі".

На субрахунку 793 "Результат від іншої діяльності" визначається прибуток (збиток) від іншої діяльності організації. За кредитом рахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої діяльності організації, за дебетом - списання витрат з рахунку 97 "Інші витрати".

Організації, які для узагальнення інформації про витрати застосовують тільки рахунки класу 8 "Витрати за елементами", субрахунки рахунку 79 дебетують у кореспонденції з кредитом рахунків класу 8 "Витрати за елементами" у порядку закриття цих рахунків.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списаний інший операційний дохід	71 "Інший операційний дохід"	791 "Результат операційної діяльності"
2	Списані фінансові доходи	73 "Інші фінансові доходи"	792 "Результат фінансових операцій"
3	Списані інші доходи	74 "Інші доходи"	793 "Результат від іншої діяльності"
4	Списані адміністративні витрати	791 "Результат операційної діяльності"	92 «Адміністративні витрати»
5	Списані інші операційні витрати	791 "Результат операційної діяльності"	949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності»
6	Списані фінансові витрати	792 "Результат фінансових операцій"	95 "Фінансові витрати"
7	Списані втрати від участі в капіталі	792 "Результат фінансових операцій"	96 "Втрати від участі в капіталі"
8	Списані інші витрати	793 "Результат від іншої діяльності"	97 "Інші витрати"
9	Визначений розмір нерозподіленого прибутку	79 "Фінансові результати"	44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)"
10	Визначений розмір непокритого збитку	44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)"	79 "Фінансові результати"

Клас 8. Витрати за елементами

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про витрати організації протягом звітного періоду.

Витрати відображаються на рахунках бухгалтерського обліку, якщо їх оцінка може бути достовірно визначена в момент вибуття активу.

Основні вимоги до визнання, складу та оцінки витрат викладені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 "Витрати".

На рахунках цього класу, крім рахунку 85 "Інші затрати", ведеться облік витрат операційної діяльності за такими елементами витрат: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація та інші операційні витрати. Рахунок 85 застосовується для узагальнення інформації про витрати, пов'язані з інвестиційною та фінансовою діяльністю, а також про інші витрати діяльності.

Організації, діяльність яких не спрямована на ведення комерційної діяльності, для обліку витрат можуть використовувати тільки рахунки класу 8 із списанням до дебету рахунку 79 "Фінансові результати" в кінці року або щомісяця сум в частині адміністративних витрат, інших операційних витрат.

Інші організації рахунки цього класу можуть використовувати для узагальнення інформації про витрати за елементами з щомісячним списанням сальдо рахунків у кореспонденції рахунками класу 9 "Витрати діяльності".

Рахунок 85 ведеться тільки тими організаціями, які не застосовують рахунки класу 9 "Витрати діяльності", та сальдо на ньому закривається в кінці року або щомісяця в кореспонденції з дебетом рахунку 79 "Фінансові результати".

Рахунок 80 "Матеріальні витрати"

Рахунок 80 "Матеріальні витрати" призначено для узагальнення інформації про матеріальні витрати за звітний період.

За дебетом рахунку 80 "Матеріальні витрати" відображаються суми визнаних матеріальних витрат, за кредитом - списання на рахунки класу 9 - матеріальних витрат, що відносяться адміністративних і витрат на здійснення статутної діяльності, або на рахунок 79 "Фінансові результати", якщо організація не застосовує рахунки класу 9.

Рахунок 80 "Матеріальні витрати" має такі субрахунки:

801 "Витрати матеріалів"	803 "Витрати палива"
804 "Витрати тари й тарних матеріалів"	805 "Витрати будівельних матеріалів"
806 "Витрати запасних частин"	808 "Витрати товарів"
809 "Інші матеріальні витрати"	

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено вартість запасів, використаних неприбутковою організацією для власних потреб та на статутну діяльність (для тих хто застосовує тільки 8 клас)	80 «Матеріальні витрати»	20 «Запаси»
	— матеріалів	801 "Витрати матеріалів"	201 «Матеріали»
	— палива	803 «Витрати палива»	203 «Паливо»
	— будівельних матеріалів	805 «Витрати будівельних матеріалів»	205 «Будівельні матеріали»
	— запасних частин	806 «Витрати запасних частин»	207 «Запасні частини»
	— товарів	808 «Витрати товарів»	281 «Товари на складі»
	— інших матеріальних витрат	809 «Інші матеріальні витрати»	209 «Інші матеріали»
3	Сформовано результат діяльності організації (для тих хто застосовує тільки 8 клас)	791 "Результат операційної діяльності"	80 «Матеріальні витрати» в розрізі субрахунків
4	Списано матеріальні витрати, які належать до статутної діяльності Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»		
	— малоцінних та швидкозношуваних предметів	949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності»	80 «Матеріальні витрати»
	— матеріалів	949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності»	801 "Витрати матеріалів"
	— палива	949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності»	803 «Витрати палива»
	— будівельних матеріалів	949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності»	805 «Витрати будівельних матеріалів»
	— запасних частин	949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності»	806 «Витрати запасних частин»

	— товарів	949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності	808 «Витрати товарів»
	— інших матеріальних витрат	949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності	809 «Інші матеріальні витрати»

Рахунок 81 "Витрати на оплату праці"

Рахунок 81 "Витрати на оплату праці" призначено для узагальнення інформації про витрати на оплату праці за звітний період.

За дебетом рахунку 81 "Витрати на оплату праці" відображається сума визнаних витрат на оплату праці, за кредитом - списання на рахунки класу 9 - витрат, що відносяться до адміністративних і витрат на здійснення статутної діяльності або на рахунок 79 "Фінансові результати", якщо організація не застосовує рахунки класу 9.

Рахунок 81 "Витрати на оплату праці" має такі субрахунки:

811 "Виплати за окладами" 812 "Премії та заохочення"
813 "Компенсаційні виплати" 814 "Оплата відпусток"
815 "Оплата іншого невідпрацьованого часу" 816 "Інші витрати на оплату праці"

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нарахована працівникам неприбуткової організації:		
	— заробітна плата за окладами	811 «Виплати за окладами»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
	— премії та заохочення	812 "Премії та заохочення"	661 «Розрахунки за заробітною платою»
	— компенсаційні виплати	813 "Компенсаційні виплати"	661 «Розрахунки за заробітною платою»
	— відпускні	814 "Оплата відпусток"	661 «Розрахунки за заробітною платою»
	— оплата іншого невідпрацьованого часу	815 "Оплата іншого невідпрацьованого часу"	661 «Розрахунки за заробітною платою»
3	Відображена винагорода активним членам профспілки	812 "Премії та заохочення"	661 «Розрахунки за заробітною платою»
	Сформовано результат діяльності організації(для тих хто застосовує тільки 8 клас)	791 "Результат операційної діяльності"	81 "Витрати на оплату праці" в розрізі субрахунків
4	Відображені витрати Дана додаткова проводка для тих, хто використовує одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»	92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності	812 "Премії та заохочення"

Рахунок 82 "Відрахування на соціальні заходи"

Рахунок 82 "Відрахування на соціальні заходи" призначено для узагальнення інформації про витрати та відрахування на соціальні заходи.

За дебетом рахунку 82 "Відрахування на соціальні заходи" відображається належна сума відрахувань на соціальні заходи, за кредитом - списання на рахунки класу 9 - суми відрахувань, що відносяться до адміністративних і витрат на здійснення статутної діяльності, або на рахунок 79 "Фінансові результати", якщо організація не застосовує рахунки класу 9.

Рахунок 82 "Відрахування на соціальні заходи" має такі субрахунки:

821 "Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"
824 "Відрахування на індивідуальне страхування"

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нарахований ЄСВ на заробітну плату працівників неприбуткової організації	821 "Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"	651 «За розрахунками за загальнообов'язковим державним соціальним

		страхуванням»
--	--	---------------

Рахунок 83 "Амортизація"

Рахунок 83 "Амортизація" призначено для узагальнення інформації про суму нарахованої амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів.

За дебетом рахунку 83 "Амортизація" відображається сума нарахованих амортизаційних відрахувань, за кредитом - списання на рахунки класу 9 - суми амортизаційних відрахувань, що відносяться до адміністративних і витрат на здійснення статутної діяльності, або на рахунок 79 "Фінансові результати", якщо організація не застосовує рахунки класу 9.

Рахунок 83 "Амортизація" має такі субрахунки:

831 "Амортизація основних засобів"

832 "Амортизація інших необоротних матеріальних активів"

833 "Амортизація нематеріальних активів"

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нарахована амортизація необоротних активів, які використовуються персоналом неприбуткової організації:		
	— основних засобів	831 "Амортизація основних засобів"	131 «Знос основних засобів»
	— інших необоротних матеріальних активів	832 "Амортизація інших необоротних матеріальних активів"	132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»
	— нематеріальних активів	833 "Амортизація нематеріальних активів"	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»
2	Нарахована амортизація необоротних активів, які використовуються неприбутковою організацією на статутну діяльність		
	— основних засобів	831 "Амортизація основних засобів"	131 «Знос основних засобів»
	— інших необоротних матеріальних активів	832 "Амортизація інших необоротних матеріальних активів"	132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»
	— нематеріальних активів	833 "Амортизація нематеріальних активів"	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»

Рахунок 84 "Інші операційні витрати"

Рахунок 84 "Інші операційні витрати" призначено для обліку операційних витрат, що не відображаються на інших рахунках класу 8. Ці витрати є витратами звітного періоду. Зокрема, до інших операційних витрат включається вартість робіт, послуг сторонніх підприємств, сума податків, зборів (обов'язкових платежів), крім податків на прибуток, втрати від курсових різниць, знецінення запасів, псування цінностей, списання та уцінки активів, сума фінансових санкцій тощо.

Організації, які для узагальнення інформації про витрати застосовують тільки рахунки класу 8 "Витрати за елементами", на цьому рахунку також відображають собівартість реалізованих оборотних активів (окрім фінансових інвестицій).

За дебетом рахунку 84 "Інші операційні витрати" відображається сума визнаних витрат, за кредитом - списання на рахунки класу 9 - адміністративних і витрат на здійснення статутної діяльності, або на рахунок 79 "Фінансові результати", якщо організація не застосовує рахунки класу 9.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
	Облік операційних курсових різниць		
1	Відображено втрати від операційної курсової різниці в результаті перерахунку (погашення)	84 «Інші операційні витрати»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»

	кредиторської заборгованості або на дату балансу	84 «Інші операційні витрати»	50 «Довгострокові позики»
		84 «Інші операційні витрати»	60 «Короткострокові позики»
		84 «Інші операційні витрати»	612 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті»
		945 «Втрати від операційної курсової різниці»	84 «Інші операційні витрати»
2	Відображені втрати від операційної курсової різниці в результаті перерахунку (погашення) дебіторської заборгованості	84 «Інші операційні витрати»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
		945 «Втрати від операційної курсової різниці»	84 «Інші операційні витрати»
3	Відображені втрати від курсової різниці за поточним рахунком на дату списання іноземної валюти або на дату балансу	84 «Інші операційні витрати»	312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»
		945 «Втрати від операційної курсової різниці»	84 «Інші операційні витрати»
4	Відображені втрати від курсової різниці за іншими рахунками в банку на дату списання іноземної валюти або на дату балансу	84 «Інші операційні витрати»	314 «Інші рахунки у банку в іноземній валюті»
		945 «Втрати від операційної курсової різниці»	84 «Інші операційні витрати»
5	Відображені втрати від операційної курсової різниці за грошовими коштами в дорозі на дату операції або на дату балансу	84 «Інші операційні витрати»	334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»
		945 «Втрати від операційної курсової різниці»	84 «Інші операційні витрати»
6	Відображені втрати від операційної курсової різниці за грошовими коштами в касі організації на дату операції або на дату балансу	84 «Інші операційні витрати»	302 «Готівка в іноземній валюті»
		945 «Втрати від операційної курсової різниці»	84 «Інші операційні витрати»
7	Відображено закриття рахунків обліку доходів і витрат	714 «Дохід від операційної курсової різниці»	791 «Результат операційної діяльності»
		791 «Результат операційної діяльності»	945 «Втрати від операційної курсової різниці»
8	Нарахована члену профспілки матеріальна допомога (виплата) разового характеру	84 «Інші операційні витрати»	663 «Розрахунки за іншими виплатами»
		949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності»	84 «Інші операційні витрати»
9	Нарахована компенсація за користування особистим майном працівника неприбуткової організації	84 «Інші операційні витрати»	663 «Розрахунки за іншими виплатами»
		92 «Адміністративні витрати»	84 «Інші операційні витрати»
10	Утриманий податок на доходи фізичних осіб з суми компенсації	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	641 «Розрахунки за податками»

Рахунок 85 "Інші затрати"

Рахунок 85 "Інші затрати" призначено для обліку витрат на інвестиційну та фінансову діяльність організації, а також інших витрат діяльності.

За дебетом рахунку 85 "Інші затрати" відображається сума визнаних витрат, за кредитом - списання на рахунок 79 "Фінансові результати".

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списана вартість запасів, використаних при ліквідації наслідків надзвичайних подій	85 «Інші затрати»	20 «Запаси»
2	Списана залишкова вартість ліквідованих основних засобів	85 «Інші затрати»	10 «Основні засоби»

Клас 9. Витрати діяльності

Рахунки класу "Витрати діяльності" застосовуються для узагальнення інформації про витрати операційної, інвестиційної, фінансової та іншої діяльності організації. Основні вимоги до визнання, складу та оцінки витрат викладені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 "Витрати".

За дебетом рахунків цього класу відображаються суми витрат, за кредитом - списання суми витрат у кінці звітного року або помісяця на рахунок 79 "Фінансові результати".

Рахунок 92 "Адміністративні витрати"

На рахунку 92 "Адміністративні витрати" відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням організації.

За дебетом рахунку 92 "Адміністративні витрати" відображається сума визнаних адміністративних витрат, за кредитом - списання на рахунок 79 "Фінансові результати".

До адміністративних витрат, зокрема, належать витрати на утримання адміністративно-управлінського персоналу, витрати на їх службові відрядження, витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського призначення (оренда, амортизація, ремонт, комунальні послуги), охорона, юридичні, аудиторські, транспортні послуги, поштово-телеграфні, канцелярські витрати, сума податків, зборів (обов'язкових платежів).

Аналітичний облік ведеться за статтями витрат.

Для тих організацій, які застосовують тільки 9 клас

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списані матеріальні витрати, які належать до адміністративних витрат:		
	— малоцінних та швидкозношуваних предметів	92 «Адміністративні витрати»	22"Малоцінні та швидкозношувані предмети»
	— матеріалів, палива, інших матеріалів	92 «Адміністративні витрати»	209 «Інші матеріали»
	— товарів	92 «Адміністративні витрати»	28 «Товари»
2	Відображені витрати на виплати працівникам організації:		
	- заробітної плати, премій, компенсаційних виплат, відпусток та інших виплат	92 «Адміністративні витрати»	«661 Розрахунки за виплатами працівникам»
3	Відображені витрати на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" апарату неприбуткової організації	92 «Адміністративні витрати»	65 "Розрахунки за страхуванням»
4	Нарахована амортизація необоротних активів, які використовуються персоналом неприбуткової організації:		
	— основних засобів	92 «Адміністративні витрати»	131 "Знос основних засобів" .
	— інших необоротних матеріальних активів	92 «Адміністративні витрати»	132 "Знос інших необоротних матеріальних активів"
	— нематеріальних активів	92 «Адміністративні витрати»	133"Амортизація нематеріальних активів"
5	Списані витрати на утримання неприбуткової організації (оренда, телефонний зв'язок, тощо)	92 «Адміністративні витрати»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»

Для тих організацій, які використовують одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списані матеріальні витрати, які належать до адміністративних витрат:	92 «Адміністративні витрати»	80 «Матеріальні витрати»
	— малоцінних та швидкозношуваних предметів	92 «Адміністративні витрати»	809 "Інші матеріальні витрати"
	— матеріалів	92 «Адміністративні витрати»	801 "Витрати матеріалів"
	— палива	92 «Адміністративні витрати»	803 «Витрати палива
	— будівельних матеріалів	92 «Адміністративні витрати»	805 «Витрати будівельних матеріалів»

	— запасних частин	92 «Адміністративні витрати»	806 «Витрати запасних частин»
	— товарів	92 «Адміністративні витрати»	808 «Витрати товарів»
2	Відображені витрати на оплату праці:		
	- заробітної плати	92 «Адміністративні витрати»	811 «Виплати за окладами»
	- премій	92 «Адміністративні витрати»	812 "Премії та заохочення"
	- компенсаційних виплат	92 «Адміністративні витрати»	813 "Компенсаційні виплати"
	- відпусток	92 «Адміністративні витрати»	814 "Оплата відпусток"
	- іншого невідпрацьованого часу	92 «Адміністративні витрати»	815 "Оплата іншого невідпрацьованого часу"
3	Відображені витрати на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" апарату неприбуткової організації	92 «Адміністративні витрати»	821 "Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"
4	Нарахована амортизація необоротних активів, які використовуються персоналом неприбуткової організації:		
	— основних засобів	92 «Адміністративні витрати»	831 "Амортизація основних засобів" .
	— інших необоротних матеріальних активів	92 «Адміністративні витрати»	832 "Амортизація інших необоротних матеріальних активів"
	— нематеріальних активів	92 «Адміністративні витрати»	833 "Амортизація нематеріальних активів"
5	Списані витрати на утримання неприбуткової організації (оренда, телефонний зв'язок, тощо)	92 «Адміністративні витрати»	84 «Інші операційні витрати»

Рахунок 94 "Інші витрати операційної діяльності"

На рахунку 94 "Інші витрати на здійснення статутної діяльності» ведеться облік витрат операційної діяльності організації, крім витрат, які відображаються на рахунку 92 "Адміністративні витрати".

За дебетом рахунку відображається сума визнаних витрат, за кредитом - списання на рахунок 79 "Фінансові результати".

Аналітичний облік ведеться за статтями витрат.

Для тих організацій, які застосовують тільки 9 клас

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списані матеріальні витрати, які належать до витрат на статутну діяльність:		
	— малоцінних та швидкозношуваних предметів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	22"Малоцінні та швидкозношувані предмети»
	— матеріалів,палива,інших матеріалів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	209 «Інші матеріали»
	— товарів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	28 «Товари»
2	Відображені витрати на оплату праці, які належать до витрат на статутну діяльність.:		
	- заробітної плати, заробітної плати, премій,компенсаційних виплат, відпусток та інших виплат	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	«661 Розрахунки за виплатами працівникам»
3	Нарахована амортизація необоротних активів, які використовуються на статутну діяльність неприбуткової організації:		
	— основних засобів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	131 "Знос основних засобів" .
	— інших необоротних матеріальних активів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	132 "Знос інших необоротних матеріальних активів"
	— нематеріальних активів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	133"Амортизація нематеріальних активів"

4	Списані інші витрати на статутну діяльність неприбуткової організації (міжнародна робота, оренда, транспортні послуги, поштово-телеграфні, канцелярські витрати, тощо)	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
---	---	---	---

Для тих організацій, які використовують одночасно рахунки класів 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності»

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списані матеріальні витрати, які належать до адміністративних витрат:	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	80 «Матеріальні витрати»
	— малоцінних та швидкозношуваних предметів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	809 "Інші матеріальні витрати"
	— матеріалів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	801 "Витрати матеріалів"
	— палива	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	803 «Витрати палива»
	— будівельних матеріалів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	805 «Витрати будівельних матеріалів»
	— запасних частин	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	806 «Витрати запасних частин»
	— товарів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	808 «Витрати товарів»
2	Відображені витрати на оплату праці:		
	- заробітної плати	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	811 «Виплати за окладами»
	- премій	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	812 "Премії та заохочення"
	- компенсаційних виплат	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	813 "Компенсаційні виплати"
	- відпусток	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	814 "Оплата відпусток"
	- іншого невідпрацьованого часу	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	815 "Оплата іншого невідпрацьованого часу"
3	Відображені витрати на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" апарату неприбуткової організації	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	821 "Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування"
4	Нарахована амортизація необоротних активів, які використовуються персоналом неприбуткової організації:		
	— основних засобів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	831 "Амортизація основних засобів"
	— інших необоротних матеріальних активів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	832 "Амортизація інших необоротних матеріальних активів"
	— нематеріальних активів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	833 "Амортизація нематеріальних активів"
5	Списані витрати на утримання неприбуткової організації (оренда, телефонний зв'язок, тощо)	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	84 «Інші операційні витрати»

Рахунок 98 "Податок на прибуток"

На рахунок 98 "Податок на прибуток" ведеться облік суми витрат з податку на прибуток.

Якщо неприбуткова організація витрачає дохід (прибутки) не для реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами, і не для утримання такої неприбуткової організації, то така неприбуткова організація втрачає свій статус для цілей податку на прибуток.

Така неприбуткова організація зобов'язана подати у термін, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за період з початку року по останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити суму самостійно нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток. Така організація підлягає виключенню контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Податкове зобов'язання розраховується, виходячи із суми операції нецільового використання коштів. Тобто пп. 133.4.3 ПКУ встановлює особливий об'єкт оподаткування для неприбуткових організацій, які порушили умови своєї неприбутковості, — не фінансовий результат до оподаткування, визначений за правилами бухгалтерського обліку, а суму коштів, використаних всупереч установчих документів такої юридичної особи.

З першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення, до 31 грудня податкового (звітного) року неприбуткова організація зобов'язана щоквартально подавати до контролюючого органу квартальну фінансову і податкову звітність (наростаючим підсумком) з податку на прибуток та сплачувати податок у термін, визначений для квартального періоду.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нарахований поточний податок на прибуток (за даними звіту неприбуткової організації)	98 «Податок на прибуток»	641 «Розрахунки за податками»
2	Сплачено податок на прибуток до бюджету	641 «Розрахунки за податками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

ОБЛІК АКТИВІВ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ НА ПОЗАБАЛАНСОВИХ РАХУНКАХ.

Позабалансові рахунки призначені для узагальнення інформації про наявність і рух:

- цінностей, що не належать організації, але тимчасово перебувають у його користуванні, розпорядженні або на зберіганні (об'єкти оперативної (операційної) оренди основних засобів, матеріальні цінності на відповідальному зберіганні);
- умовних прав і зобов'язань організації (застави, гарантії, зобов'язання тощо);
- бланків суворого обліку;
- списаних активів (нестачі цінностей, дебіторська заборгованість) для спостереження за можливістю їх відшкодування винними особами (боржниками);

Бухгалтерський облік указаних цінностей, амортизаційних відрахувань, умовних прав і зобов'язань ведеться за простою системою, за якою записи про надходження, вибуття, використання, продаж матеріальних цінностей, бланків суворого обліку, утворення умовних прав і зобов'язань, списання з балансу майна внаслідок нестачі, псування та дебіторської заборгованості проводяться тільки на одному позабалансовому рахунку з вказуванням змісту і кількісно-вартісних показників операції.

Товарно-матеріальні цінності відображаються за договірною вартістю або за вартістю, що вказана у приймально-передавальних актах. Орендовані основні засоби відображаються за вартістю, що вказана в договорах оперативної (операційної) оренди. Бланки суворого обліку відображаються за умовною вартістю в установленому порядку. Умовні права й зобов'язання відображаються за вартістю, вказаною в документах про гарантії й зобов'язання.

Товарно-матеріальні цінності та основні засоби, вартість яких відображена на позабалансових рахунках, підлягають інвентаризації в порядку, що діє для цінностей, відображених на балансових рахунках відповідного класу.

Рахунок 01 «Орендовані необоротні активи»

На цьому рахунку обліковуються активи у вигляді основних засобів, нематеріальних активів, зокрема отримане у користування авторське право та суміжні з ним права, за користування якими сплачується роялті, та інших необоротних активів, що отримані організацією на підставі відповідних договорів, зокрема, але не виключно оренди (лізингу), та обліковуються на балансі орендодавця.

Облік отриманих в оренду активів здійснюється за видами активів.

Прийняті в оперативну оренду основні засоби і нематеріальні активи зараховуються на позабалансовий рахунок 01 «Орендовані необоротні активи» за балансовою (залишковою) і первісною вартістю орендодавця, що зазначається в договорі операційної оренди.

Збільшення залишку рахунку 01 «Орендовані необоротні активи» відбувається при прийнятті на облік основних засобів, нематеріальних активів, та інших необоротних активів, що отримані в оперативну оренду, зменшення — при їх поверненні орендодавцю та у випадках перенесення заборгованості перед орендодавцем за орендовані необоротні активи на баланс.

Аналітичний облік орендованих необоротних активів ведеться за видами активів.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит

1	2	3	4
1	Відображено надходження необоротних активів, одержаних орендарем в оперативну оренду	01 «Орендовані необоротні активи»	-
2	Відображено повернення необоротних активів, одержаних орендарем в оперативну оренду після спливу строку оренди	-	01 «Орендовані необоротні активи»

Рахунок 02 «Активи на відповідальному зберіганні»

Рахунок 02 «Активи на відповідальному зберіганні» призначено для обліку цінностей, які тимчасово знаходяться а організації та не є її власністю, прийняті на комісію, в довірче управління. Облік цих цінностей ведеться за цінами, що передбачені в договорах, приймально-передавальних актах тощо. Усі товарно-матеріальні цінності, що обліковуються на цьому рахунку, інвентаризуються в порядку і строки, передбачені для власних цінностей.

Позабалансовий рахунок 02 «Активи на відповідальному зберіганні» має такі субрахунки:

023 «Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні»

024 «Товари, прийняті на комісію»

025 «Матеріальні цінності довірителя»

На позабалансовому субрахунку 023 «Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні» ведеться облік прийнятих товарно-матеріальних цінностей на відповідальне зберігання, одержаних від постачальників, але несплачених товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ), заборонених до витрачання до їх оплати, одержаних ТМЦ надміру, чим в видаткових документах постачальників; сплачених покупцями товарно-матеріальних цінностей, які дозволено, як виняток, залишати на відповідальному зберіганні, оформлених охоронними розписками, та не вивезених з причин, не залежних від організації, тощо. Аналітичний облік товарно-матеріальних цінностей, прийнятих на відповідальне зберігання, ведеться по підприємствах-власниках, за видами, сортами та місцями зберігання. Цінності, що залишені на відповідальне зберігання, мають зберігатися окремо від власних.

На позабалансовому субрахунку 024 «Товари, прийняті на комісію» обліковуються одержані товари у межах договорів комісії (консигнації), поруки та інших цивільно-правових договорів, що уповноважують організацію здійснювати продаж товарів від імені та за дорученням іншої особи без передачі права власності на такі товари. Аналітичний облік товарів, прийнятих на комісію (консигнацію), ведеться за видами товарів та комітентами.

На позабалансовому рахунку 025 «Матеріальні цінності довірителя» повіреним ведеться облік товарно-матеріальних цінностей, які надійшли повіреному від третіх осіб при виконанні доручення довірителя на підставі договору доручення. Аналітичний облік ведеться за назвою товарно-матеріальних цінностей, місцезнаходженням і довірителями.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено надходження товарів (путівок) у межах договорів комісії (консигнації), доручення та інших цивільно-правових договорів, що надають право організації здійснювати їх продаж від імені і за дорученням іншої особи без передачі права власності на такі товари	024 «Товари, прийняті на комісію»	-
2	Відображено відвантаження покупцю комісіонером товарів, (путівок) одержаних у межах договорів комісії (консигнації), доручення та інших цивільно-правових договорів	-	024 «Товари, прийняті на комісію»

Рахунок 07 «Списані активи»

Рахунок 07 «Списані активи» призначено для узагальнення інформації про стан дебіторської заборгованості, списаної з балансу внаслідок неплатоспроможності боржників, та про суми невідшкодованих нестач і втрат від псування цінностей.

Зарахування на позабалансовий рахунок 07 суми здійснюється одночасно зі списанням суми нестач і втрат від псування цінностей та дебіторської заборгованості на витрати організації.

Рахунок 07 «Списані активи» має такі субрахунки:

071 «Списана дебіторська заборгованість»

072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»

Сума списаної дебіторської заборгованості обліковується на позабалансовому субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» протягом не менше трьох років з дати списання для спостереження за можливістю її стягнення у випадках зміни майнового становища боржника.

Дебіторська заборгованість остаточно списується з субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» після надходження суми в порядку відшкодування з одночасними записами за дебетом рахунків 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках» чи інших рахунків обліку активів і кредитом субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» або у зв'язку з закінченням строку обліку такої заборгованості.

Зменшення суми невідшкодованих нестач і втрат від псування цінностей на субрахунку 072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей» відображається після вирішення питання про винуватців з одночасними записами за дебетом субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків» і кредитом субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» в сумі, що належить до відшкодування винуватцями.

Аналітичний облік за позабалансовим рахунком 07 «Списані активи» ведеться за боржниками та випадками встановлення нестач і втрат від псування цінностей.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено суму списаної дебіторської заборгованості на позабалансовому рахунку до моменту її відшкодування (погашення) або протягом не менше трьох років з дати списання для спостереження за можливістю її стягнення у випадках зміни майнового стану боржника	071 «Списана дебіторська заборгованість»	-
2	Відображено балансову вартість списаних ТМЦ, яких бракує, протягом строку позовної давності або до моменту виявлення (встановлення) винної особи	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	-
3	Списано з позабалансового обліку дебіторську заборгованість після надходження сум від дебіторів у порядку відшкодування з одночасними записами за дебетом рахунків 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках» або інших рахунків обліку активів і кредитом субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» або у зв'язку із закінченням строку обліку такої заборгованості	-	071 «Списана дебіторська заборгованість»
4	Списано з позабалансового обліку суму невідшкодованих нестач і втрат від псування цінностей при виявленні (встановленні) винної особи з одночасним записом за дебетом субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків» і кредитом субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» або після закінчення строку позовної давності	-	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»

Рахунок 08 «Бланки суворого обліку»

На цьому рахунку ведеться облік наявності та руху бланків суворого обліку та суворої звітності, зокрема бланків документів, що засвідчують особу, подію, право, освіту, трудовий стаж тощо (свідоцтва, посвідчення, трудова книжка, дипломи про освіту та інші); проїзних документів (квитки на проїзд, абонементні талони, документи на перевезення вантажів та інші).

Перелік документів, які відносяться до бланків суворого обліку та суворої звітності, порядок їх зберігання й використання встановлюються відповідними нормативно-правовими актами.

Збільшення залишку рахунку 08 «Бланки суворого обліку» відбувається при надходженні (прийнятті на облік) бланків суворого обліку, зменшення — після використання або списання як непридатних чи таких, що не є в наявності.

Аналітичний облік ведеться за кожним бланком та місцями їх зберігання.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4

1	Відображено зарахування вартості бланків суворого обліку, що надійшли, на позабалансовий рахунок з одночасним зарахуванням на баланс (документів, що посвідчують особу, подію, право, освіту, виробничий стаж тощо (свідоцтва, посвідчення, трудові книжки, дипломи про освіту тощо); проїзних документів (квитки на проїзд, абонементні талони, документи на перевезення вантажів тощо)	08 «Бланки суворого обліку»	-
2	Списано з позабалансового обліку вартість використаних або списаних як непридатні чи такі, яких бракує, бланків суворого обліку з одночасним списанням з балансу	-	08 «Бланки суворого обліку»

**Рекомендації по застосуванню
плану рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань і
господарських операцій в профспілкових організаціях
(скорочені)**

Для відображення та узагальнення у бухгалтерському обліку інформації про наявність і рух активів, зобов'язань і фактів фінансово-господарської діяльності профспілкових організацій призначений *План рахунків*.

План рахунків — це перелік рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів фінансово-господарської діяльності (кореспонденція рахунків) у бухгалтерському обліку.

У ньому за десятковою системою наведені коди (номери) і назви синтетичних рахунків (рахунків першого порядку). Першою цифрою коду визначений клас рахунків, другою — номер синтетичного рахунку.

Структура Плану рахунків

№ класу	Назва класу
1	Необоротні активи
2	Запаси
3	Кошти, розрахунки та інші активи
4	Власний капітал та забезпечення зобов'язань
5	Довгострокові зобов'язання
6	Поточні зобов'язання
7	Доходи і результати діяльності
8	Витрати за елементами
9	Витрати діяльності
0	Позабалансові рахунки

Сальдо рахунків класів 1 — 3 відображають в активі Балансу, сальдо рахунків класів 4 — 6 — у розділах пасиву Балансу. Обороти за рахунками класів 7 і 9 використовують при складанні Звіту неприбуткових організацій та Звіту про фінансові результати.

Для забезпечення єдності відображення однорідних за змістом господарських операцій на відповідних синтетичних рахунках і субрахунках (рахунках другого порядку) призначено *Рекомендації по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань і господарських операцій в профспілкових організаціях*.

В рекомендації наведені:

— стисла характеристика і призначення синтетичних рахунків і субрахунків;

— типова схема реєстрації та групування інформації про господарські операції (кореспонденція рахунків першого порядку).

Клас 1. Необоротні активи

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про наявність і рух основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, довгострокових фінансових інвестицій, капітальних інвестицій, довгострокової дебіторської заборгованості та інших необоротних активів, а також зносу необоротних активів.

Рахунок 10 "Основні засоби"

Рахунок 10 "Основні засоби" призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух власних або отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів, а також об'єктів інвестиційної нерухомості.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

Субрахунки рахунку 10 «Основні засоби»:

100	Інвестиційна нерухомість	103	Будинки та споруди
104	Машини та обладнання	105	Транспортні засоби
106	Інвентар, меблі	109	Інші основні засоби

	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит

№			
1	2	3	4
Придбання основних засобів за грошові кошти в національній валюті			
У разі подальшої оплати			
1	Отримано (оприбутковано) об'єкти основних засобів	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
2	Введено в експлуатацію об'єкти основних засобів на підставі акту	10 «Основні засоби»	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»
3	Сплачено вартість отриманих об'єктів основних засобів	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
У разі передоплати			
1	Перераховано передоплату за об'єкт основних засобів	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Отримано від постачальника об'єкт основних засобів	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
3	Відображено залік заборгованостей	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
Ліквідація основних засобів			
1	Списано нарахований знос ліквідованих основних засобів	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
2	Списано залишкову вартість ліквідованих основних засобів	976 «Списання необоротних активів»	10 «Основні засоби»
3	Сформовано фінансовий результат від ліквідації основних засобів	793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
Безоплатна передача основних засобів			
1	Списано знос переданих основних засобів	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
2	Списано залишкову вартість переданих основних засобів	976 «Списання необоротних активів»	10 «Основні засоби»*
	* Якщо основні засоби надають безоплатно, такі операції в контексті цивільного законодавства розглядаються як дарування та регулюються положеннями <i>ст. 717 — 728 ЦКУ</i> . Так, за договором дарування одна сторона (дарувальник) передає або зобов'язується передати в майбутньому другій стороні (обдаровуваному) безоплатно майно (дарунок) у власність (<i>ст. 717 ЦКУ</i>).		
3	Списано на фінансові результати діяльності залишкову вартість переданих безоплатно основних засобів	793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
Розкрадання об'єкта основних засобів			
Винну особу не встановлено			
1	Списано суму нарахованого зносу	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
2	Списано залишкову вартість викраденого об'єкта основних засобів	976 «Списання необоротних активів»	10 «Основні засоби»
3	Сформовано фінансовий результат	793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
4	Відображено на позабалансовому рахунку суму збитків організації у результаті розкрадання	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	-
5	Списання суми понесених збитків із позабалансового рахунка (після закінчення строку позовної давності)	-	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»
Винну особу встановлено			
1	Списано суму нарахованого зносу	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
2	Списано залишкову вартість викраденого об'єкта основних засобів	976 «Списання необоротних активів»	10 «Основні засоби»
3	Відображено вартість викраденого об'єкта основних засобів на позабалансовому рахунку	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	-
4	Відображено суму збитку, що підлягає відшкодуванню винною особою організації	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	746 «Інші доходи»
5	Списано вартість викраденого об'єкта основних засобів із позабалансового рахунка	-	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»
6	Відшкодовано винною особою суму збитку:		

	— шляхом унесення грошових коштів до каси організації	301 «Готівка в національній валюті»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
	— шляхом унесення грошових коштів на поточний рахунок організації	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
7	Сформовано фінансовий результат	746 «Інші доходи»	793 «Результат іншої діяльності»
		793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
Списання нестачі, псування основних засобів			
1	Списано залишкову вартість основних засобів, бракує, виявлених під час інвентаризації	976 «Списання необоротних активів»	10 «Основні засоби»
2	Списано знос за основними засобами, яких бракує	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
3	Відображено на позабалансовому рахунку вартість об'єктів основних засобів, яких бракує	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	-
4	Відображено суму збитку, що підлягає відшкодуванню винною особою	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	746 «Інші доходи»
5	Списано із позабалансового рахунку суму нестачі у разі встановлення винної особи або після закінчення строку позовної давності	-	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»
	Отримано суму відшкодування збитку:		
6	— шляхом унесення грошових коштів до каси організації	301 «Готівка в національній валюті»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
7	— шляхом унесення грошових коштів на поточний рахунок організації	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
8	Відображено закриття рахунків обліку доходів і витрат	746 «Інші доходи»	793 «Результат іншої діяльності»
		793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»

Рахунок 11 "Інші необоротні матеріальні активи"

Рахунок 11 "Інші необоротні матеріальні активи" призначено для обліку та узагальнення інформації про наявність та рух інших необоротних матеріальних активів, які не відображені у складі об'єктів обліку на рахунку 10 "Основні засоби".

За дебетом рахунку 11 "Інші необоротні матеріальні активи" відображається надходження (придбаних, створених, безоплатно отриманих інших необоротних матеріальних активів (за первісною вартістю); сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта (реконструкція, модернізація), що приводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта; сума дооцінки вартості об'єкта необоротних матеріальних активів. За кредитом рахунку 11 відображаються вибуття інших необоротних матеріальних активів внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також у разі часткової ліквідації об'єкта та сума їх уцінки.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про інші необоротні матеріальні активи визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

Рахунок 11 "Інші необоротні матеріальні активи" має такі субрахунки:

111 "Бібліотечні фонди" 112 "Малоцінні необоротні матеріальні активи" 117 "Інші необоротні матеріальні активи"

	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Перерахування попередньої оплати за малоцінні необоротні активи	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Відображення суми капітальних інвестицій при отриманні об'єкта МНА	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
3	Оприбуткування об'єкта МНА на склад	112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи»	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»
4	Придбано штемпельну продукцію (печатку) як необоротний матеріальний актив	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
5	Оплачена вартість штемпельної продукції	631 «Розрахунки з	311 «Поточні рахунки в

		постачальниками та підрядниками»	національній валюті»
6	Введено в експлуатацію необоротний матеріальний актив	117 «Інші необоротні матеріальні активи»	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»
7	Списання при вибутті МНА, що знаходяться в експлуатації	132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»	112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи»

Рахунок 12 "Нематеріальні активи"

Рахунок 12 "Нематеріальні активи" призначений для обліку та узагальнення інформації про наявність та рух нематеріальних активів. До нематеріальних активів належать немонетарні активи, які не мають матеріальної форми, можуть бути ідентифіковані та утримуватися організацією з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує 1 рік) для адміністративних потреб, виконання статутної діяльності чи надання в оренду іншим особам.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про нематеріальні активи та розкриття інформації про них у фінансовій звітності визначає Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи".

За дебетом рахунку 12 "Нематеріальні активи" відображається придбання або отримання в результаті розробки (від інших фізичних або юридичних осіб) нематеріальних активів, які обліковуються за первісною вартістю, та сума дооцінки таких активів, за кредитом - вибуття внаслідок продажу, безоплатної передачі або неможливості отримання організацією надалі економічних вигод від його використання та сума уцінки нематеріальних активів.

Рахунок 12 "Нематеріальні активи" має такі субрахунки:

122 "Права користування майном" 125 "Авторське право та суміжні з ним права" 127 "Інші нематеріальні активи"

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
	Придбання нематеріальних активів за грошові кошти в національній валюті		
	У разі подальшої оплати		
1	Відображено витрати на придбання нематеріальних активів	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
2	Введено в обіг нематеріальні активи	12 «Нематеріальні активи»	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»
3	Оплачені рахунки постачальників за нематеріальні активи, що надійшли	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
	У разі передоплати		
1	Перераховано передоплату за послуги з модифікації комп'ютерної програми	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Отримано послуги з удосконалення НМА (підписано акт виконаних робіт)	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
3	Відображено залік заборгованостей	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
4	Збільшено первісну вартість комп'ютерної програми на вартість модифікації	127 «Інші нематеріальні активи»	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»
	Безоплатне отримання нематеріальних активів		
1	Відображено отримання нематеріального активу	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	424 «Безоплатно отримані необоротні активи»
2	Отримано послуги, пов'язані з доведенням нематеріального активу до стану, придатного до використання	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
3	Введено нематеріальний актив у обіг	12 «Нематеріальні активи»	154 «Придбання (створення) нематеріальних активів»
4	Нарахована амортизація за безоплатно отриманими нематеріальними активами		
		92 «Адміністративні витрати»	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»
		949 «Інші витрати операційної діяльності»	

5	Відображено дохід від безоплатно отриманих нематеріальних активів у сумі, пропорційній амортизації, одночасно з її нарахуванням	424 «Безоплатно отримані необоротні активи»	745 «Дохід від безоплатно отриманих активів»
6	Списано суму доходу на фінансовий результат	745 «Дохід від безоплатно отриманих активів»	793 «Результат іншої діяльності»
Ліквідація нематеріальних активів			
1	Списано суму накопиченої амортизації за ліквідованими нематеріальними активами	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»	12 «Нематеріальні активи»
2	Списано залишкову вартість ліквідованих нематеріальних активів	976 «Списання необоротних активів»	12 «Нематеріальні активи»
3	Віднесено на фінансовий результат витрати, понесені у зв'язку з ліквідацією нематеріальних активів	793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
Безоплатна передача нематеріальних активів			
1	Списано суму накопиченої амортизації переданих нематеріальних активів	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»	12 «Нематеріальні активи»
2	Списано залишкову вартість переданих нематеріальних активів	976 «Списання необоротних активів»	12 «Нематеріальні активи»
3	Списано залишкову вартість переданих нематеріальних активів на фінансовий результат діяльності	793 «Результат іншої діяльності»	976 «Списання необоротних активів»
Списання нестачі та псування нематеріальних активів			
1	Списано залишкову вартість об'єктів нематеріальних активів, яких бракує	976 «Списання необоротних активів»	12 «Нематеріальні активи»
2	Списано суму накопиченої амортизації за об'єктами нематеріальних активів, яких бракує	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»	12 «Нематеріальні активи»
3	Відображено на позабалансовому рахунку вартість об'єктів нематеріальних активів, яких бракує	072 «Невідшкодовані нестачі та втрати від псування цінностей»	-
4	Відображено суму збитку, що підлягає відшкодуванню винною особою	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»	746 «Інші доходи»
5	Списано із позабалансового рахунка суму нестачі при встановленні винної особи або після закінчення строку позовної давності	-	072 «Невідшкодовані нестачі та втрати від псування цінностей»
6	Отримано суму відшкодування збитку: — шляхом унесення грошових коштів до каси — шляхом унесення грошових коштів на поточний рахунок	301 «Готівка в національній валюті» 311 «Поточні рахунки в національній валюті»	375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків»
7	Відображено закриття рахунків обліку доходів і витрат	793 «Результат іншої діяльності» 746 «Інші доходи»	976 «Списання необоротних активів» 793 «Результат іншої діяльності»

Рахунок 13 "Знос (амортизація) необоротних активів"

Рахунок 13 "Знос (амортизація) необоротних активів" призначено для узагальнення інформації про нараховану амортизацію та індексацію зносу (накопиченої амортизації) необоротних матеріальних і нематеріальних активів, що підлягають амортизації.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про знос (амортизацію) необоротних активів визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

Рахунок 13 "Знос (амортизація) необоротних активів" має такі субрахунки:

131 "Знос основних засобів"	132 "Знос інших необоротних матеріальних активів"
133 "Накопичена амортизація нематеріальних активів"	135 "Знос інвестиційної нерухомості"

За кредитом рахунку 13 "Знос (амортизація) необоротних активів" відображається нарахування амортизації та індексації зносу (накопиченої амортизації) необоротних активів, за дебетом - зменшення суми зносу (накопиченої амортизації).

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
Облік амортизації основних засобів			
1	Нарахована амортизація (знос) основних засобів:		
	— об'єктів загальнопризначення (адміністративного призначення)	92 «Адміністративні витрати»	131 «Знос основних засобів»
	— об'єктів житлово-комунального і соціально-	949 «Інші витрати»	

	культурного призначення (статутна діяльність)	операційної діяльності»	
2	Списано нараховану амортизацію об'єктів основних засобів, що вибули	131 «Знос основних засобів»	10 «Основні засоби»
3	Нарахування амортизації МНА (100%) при передачі в експлуатацію:		
	предметів для адміністративних цілей	92 «Адміністративні витрати»	132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»
	предметів для виконання статутної діяльності	949 «Інші витрати операційної діяльності»	132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»
	Облік амортизації нематеріальних активів		
4	Нарахована амортизація нематеріальних активів:		
	— які мають призначення адміністративне	92 «Адміністративні витрати»	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»
	— які використовуються в статутній діяльності	949 «Інші витрати операційної діяльності»	133 «Накопичена амортизація нематеріальних активів»

Рахунок 15 "Капітальні інвестиції"

Рахунок 15 "Капітальні інвестиції" призначений для обліку витрат на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про капітальні інвестиції визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби".

Рахунок 15 "Капітальні інвестиції" має такі субрахунки:

- 151 "Капітальне будівництво" 152 "Придбання (виготовлення) основних засобів"
- 153 "Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів"
- 154 "Придбання (створення) нематеріальних активів"

За дебетом рахунку 15 "Капітальні інвестиції" відображається збільшення зазначених витрат на придбання або створення матеріальних та нематеріальних необоротних активів, за кредитом - їх зменшення (введення в дію, прийняття в експлуатацію придбаних або створених нематеріальних активів тощо).

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано (оприбутковано) об'єкти основних засобів	152 «Придбання (виготовлення) основних засобів»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
2	Відображення суми капітальних інвестицій при отриманні об'єкта МНА	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»	685 «Розрахунки з іншими кредиторами»
3	Введено в експлуатацію необоротний матеріальний актив	117 «Інші необоротні матеріальні активи»	153 «Придбання інших необоротних матеріальних активів»

Рахунок 18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи"

Рахунок 18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи" призначено для обліку дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу, для обліку активів, використання яких, як очікується, неможливо протягом дванадцяти місяців з дати балансу, а також для обліку інших необоротних активів, які не знайшли безпосереднього відображення на інших рахунках обліку необоротних активів.

Рахунок 18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи" має такі субрахунки:

- 181 "Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду";
- 183 "Інша дебіторська заборгованість";
- 184 "Інші необоротні активи".

За дебетом рахунку 18 "Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи" відображається виникнення (збільшення) довгострокової дебіторської заборгованості та одержання інших необоротних активів, за кредитом - погашення (списання) довгострокової дебіторської заборгованості та вибуття інших необоротних активів.

На субрахунок 181 "Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду" відображаються чисті інвестиції орендодавця у фінансову оренду, визначені згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 14 "Оренда".

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4

1	Надана довгострокова (на термін більше року) позика фізичній (юридичній) особі згідно договору	183 "Інша дебіторська заборгованість"	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Погашення позики згідно договору шляхом утримання із заробітної плати працівника	661 «Розрахунки за заробітною платою»	183 "Інша дебіторська заборгованість"

Клас 2. Запаси

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про наявність і рух належних організації продукції, товарів, предметів праці, що призначені для використання у здійсненні діяльності і для господарських потреб, а також предметів, які організація включає до складу малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Матеріальні цінності, що прийняті на відповідальне зберігання, комісію, обліковуються на рахунках класу 0 "Позабалансові рахунки".

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 9 "Запаси".

Рахунок 20 "Виробничі запаси"

Рахунок 20 "Виробничі запаси" призначено для узагальнення інформації про наявність і рух належних організації матеріалів, будівельних матеріалів, запасних частин, палива, тари й тарних матеріалів.

За дебетом рахунку 20 "Запаси" відображаються надходження запасів в організацію, за кредитом - витрачання на експлуатацію, будівництво, відпуск (передачу) на сторону, уцінка тощо.

Рахунок 20 має такі субрахунки:

201 "Сировина й матеріали"	203 "Паливо"
204 "Тара й тарні матеріали"	205 "Будівельні матеріали"
207 "Запасні частини"	209 "Інші матеріали"

Рахунок 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети"

Цей рахунок призначено для обліку й узагальнення інформації про наявність та рух малоцінних та швидкозношуваних предметів, що належать організації.

До малоцінних та швидкозношуваних предметів належать предмети, що використовуються протягом не більше одного року, зокрема: інструменти, господарський інвентар, спеціальне оснащення, спеціальний одяг тощо.

Під **господарським інвентарем** розуміють:

- предмети конторського і господарського облаштування;
- столовий, кухонний та інший господарський інвентар;
- предмети протипожежного призначення;
- предмети, які придбаваються для проведення культмасових заходів

За дебетом рахунку 22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети" відображаються за первісною вартістю придбані (отримані) або виготовлені малоцінні та швидкозношувані предмети, за кредитом - за обліковою вартістю відпуск малоцінних та швидкозношуваних предметів в експлуатацію із списанням на рахунки обліку витрат, а також списання нестач і втрат від псування таких предметів.

Рахунок 28 "Товари"

На рахунку 28 "Товари" ведеться облік руху товарно-матеріальних цінностей, що надійшли в організацію з метою безоплатної передачі, або для виконання статутних завдань.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
	Придбання запасів і МШП за грошові кошти в національній валюті		
	У разі подальшої оплати		
1	Оприбутковані запаси	20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
2	Оплачені придбані запаси	631 «Розрахунки з постачальниками та	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

		підрядниками»	
	У разі передоплати		
3	Здійснено передоплату за запаси	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311«Поточні рахунки в національній валюті»
4	Оприбутковані придбані запаси	20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
5	Здійснено залік заборгованостей	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
	Придбання запасів через підзвітну особу		
1	Видано грошові копшти працівникові під звіт з каси	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	30 «Готівка»
2	Оприбутковано запаси, придбані підзвітною особою	20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	Безоплатне отримання виробничих запасів і МШП		
1	Оприбутковано безоплатно отримані запаси та МШП за справедливою вартістю	20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	718 «Дохід від безоплатно отриманих оборотних активів»
2	Списано суму доходу на фінансовий результат	718 «Дохід від безоплатно Отриманих оборотних активів»	791 «Результат операційної діяльності»
	Використання запасів і МШП в діяльності організації		
1	Відображено вартість запасів, використаних організацією:		
	— інших матеріалів використаних для:		
	- адміністративних цілей	92 «Адміністративні витрати»	209 «Інші матеріали»
	- виконання статутної діяльності	949 «Інші витрати операційної діяльності»	
	Безоплатна передача запасів		
1	Передано безоплатно запаси	949 «Інші витрати операційної діяльності»	20 «Запаси»*
	* Якщо запаси надають безоплатно, такі операції в контексті цивільного законодавства розглядаються як дарування та регулюються положеннями <i>ст. 717 — 728 ЦКУ</i>. Так, за договором дарування одна сторона (дарувальник) передає або зобов'язується передати в майбутньому другій стороні (обдаровуваному) безоплатно майно (дарунок) у власність (<i>ст. 717 ЦКУ</i>).		
2	Списано витрати на фінансовий результат	791 «Результат операційної діяльності»	949 «Інші витрати операційної діяльності»

Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про наявність і рух грошових коштів (у національній та іноземній валюті у касах, на розрахункових (поточних), валютних та інших рахунках у банках), електронних грошей, грошових документів, дебіторської заборгованості, резерву сумнівних боргів і витрат майбутніх періодів.

Грошові кошти в іноземній валюті, операції з ними та розрахунки іноземною валютою на рахунках цього класу та класів 4 "Власний капітал та забезпечення зобов'язань", 5 "Довгострокові зобов'язання", 6 "Поточні зобов'язання" та на рахунках 14 "Довгострокові фінансові інвестиції" і 16 "Довгострокові біологічні активи" обліковуються у гривнях у сумі, що визначається шляхом перерахунку іноземної валюти за курсом Національного банку України.

Одночасно грошові кошти, фінансові інвестиції та розрахунки відображаються в тій валюті, в якій здійснюються розрахунки й платежі. Курсові різниці за такими операціями відносяться на рахунки 71 "Інший операційний дохід", 74 "Інші доходи", 85 "Інші затрати", 94 "Інші витрати операційної діяльності", 97 "Інші витрати".

Рахунок 30 "Готівка"

Рахунок 30 "Готівка" призначений для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в касі організації.

Основним документом, що регулює порядок здійснення операцій з готівкою (тобто касових операцій), є Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637.

Рахунок 30 "Готівка" має такі субрахунки: 301 "Готівка в національній валюті" 302 "Готівка в іноземній валюті"

Надходження готівкових грошових коштів до каси відображають **за дебетом** субрахунку 301 на підставі даних прибуткових касових ордерів типової форми № КО-1 (додаток 2 до Положення № 637). У свою чергу, **видачу** готівки з

каси організації показують **за кредитом** субрахунку 301 на підставі інформації, що міститься у видаткових касових ордерах типової форми № КО-2 (додаток 3 до Положення № 637) та у відомостях на виплату грошей (додаток 1 до Положення № 637).

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримана готівка в банку	301 "Готівка в національній валюті"	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Отримано грошові кошти в погашення заборгованості працівників за довгостроковою позикою	301 "Готівка в національній валюті"	183 "Інша дебіторська заборгованість"
3	Повернено підзвітною особою до каси залишок невитрачених підзвітних сум	301 "Готівка в національній валюті"	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
4	Отримано грошові кошти як відшкодування винною особою заподіяної шкоди	301 "Готівка в національній валюті"	375 "Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків"
5	Отримано до каси грошові кошти від працівників як компенсацію вартості путівки, телефонних переговорів тощо	301 "Готівка в національній валюті"	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
6	Повернено до каси надмірно видану працівнику організації заробітну плату	301 "Готівка в національній валюті"	661 «Розрахунки за заробітною платою»
7	Повернено працівником суму надмірно виданої допомоги по тимчасовій непрацездатності	301 "Готівка в національній валюті"	663 «Розрахунки за іншими виплатами»
8	Здійснено виплату працівникам з каси:		
	— заробітної плати	661 «Розрахунки за заробітною платою»	301 "Готівка в національній валюті"
	— депонованої заробітної плати	662 «Розрахунки з депонентами»	301 "Готівка в національній валюті"
	— допомоги по тимчасовій непрацездатності	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	301 "Готівка в національній валюті"
9	Зараховано грошові кошти на поточний рахунок з каси	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	301 "Готівка в національній валюті"
10	Видані кошти підзвіт	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	301 "Готівка в національній валюті"

Рахунок 31 "Рахунки в банках"

Рахунок 31 "Рахунки в банках" призначено для обліку наявності та руху грошових коптів, що знаходяться на рахунках в банку, які можуть бути використані для поточних операцій.

Рахунок 31 "Рахунки в банках" має такі субрахунки:

311 «Поточні рахунки в національній валюті»

313 "Інші рахунки в банку в національній валюті"

314 "Інші рахунки в банку в іноземній валюті"

315 "Спеціальні рахунки в національній валюті"

316 "Спеціальні рахунки в іноземній валюті"

За дебетом рахунку 31 "Рахунки в банках" відображається надходження грошових коштів, за кредитом - їх використання.

Рахунок 315 призначений для обліку коштів на рахунках, відкритих для отримання від Фонду соціального страхування допомоги, призначеної застрахованим особам.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано дивіденди, проценти, роялті	311 "Поточні рахунки в національний валюті"	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»
2	Отримано грошові кошти в погашення заборгованості з оренди, за продані необоротні активи, і від інших дебіторів	311 "Поточні рахунки в національний валюті"	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
3	Отримано грошові кошти від Фонду соціального страхування (наприклад, на виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності)	315 "Спеціальні рахунки в національний валюті"	378 «Розрахунки з державними цільовими фондами»

4	Отримано грошові кошти в порядку розрахунків	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	682 «Внутрішні розрахунки»
5	Отримано проценти за строковими депозитними вкладками	313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»
6	Отримано проценти на залишки коштів на поточному рахунках	311 "Поточні рахунки в національній валюті"	373 «Розрахунки за нарахованими доходами»
7	Перераховані кошти за грошові документи (поштові марки, проїзні документи, путівки до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо)	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
8	Придбано грошові документи (поштові марки, проїзні документи, путівки до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо)	331 «Грошові документи в національній валюті»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
9	Відображено використання/зняття в банкоматі грошових коштів з корпоративної платіжної картки підзвітною особою	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»
10	Погашено заборгованість перед постачальниками та підрядниками за поставлені товари, виконані роботи, надані послуги	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
11	Перераховано грошові кошти в погашення заборгованості за податками, зборами, обов'язковими платежами	641 «Розрахунки за податками» 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
12	Перераховано грошові кошти в погашення заборгованості підприємства зі страхування	651 «Розрахунки за загальнообов'язковим соціальним страхуванням»	311 "Поточні рахунки в національній валюті"

Рахунок 33 "Інші кошти"

На рахунок 33 "Інші кошти" ведеться узагальнення інформації про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), які знаходяться в касі організації (поштових марок, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо), електронних грошей та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові або інші рахунки організації.

Рахунок 33 "Інші кошти" має такі субрахунки:

331 "Грошові документи в національній валюті"

332 "Грошові документи в іноземній валюті"

333 "Грошові кошти в дорозі в національній валюті"

334 "Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті"

За дебетом рахунку 33 "Інші кошти" відображається надходження грошових документів у касу організації та коштів в дорозі, за кредитом - вибуття грошових документів та списання коштів у дорозі після їх зарахування на відповідні рахунки.

Аналітичний облік грошових документів ведеться за їх видами.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Перераховані грошові кошти на оплату путівок санаторію	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /сан»	311 "Поточні рахунки в національній валюті"
2	Отримані путівки від санаторію	331 "Грошові документи в національній валюті"	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /сан»
3	Видані путівки членам профспілки :		
	на безкоштовну вартість путівки	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /член профспілки»	331 "Грошові документи в національній валюті"
	на вартість путівки, що підлягає оплаті	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /член профспілки»	331 "Грошові документи в національній валюті"
4	Включена у витрати вартість путівок, що не підлягає оплаті	949 «Інші витрати операційної діяльності»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /член профспілки»
5	Погашена заборгованість за путівки	301 "Готівка в національній валюті" 661 «Розрахунки за заробітною платою»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами /член профспілки»
6	Придбані проїзні квитки для роздачі працівникам профспілки	331 "Грошові документи в національній валюті"	63 «Розрахунки з постачальниками та

			підприємствами»
7	Видані працівникам профспілки проїзні квитки	92 «Адміністративні витрати	331 "Грошові документи в національній валюті"
8	Утриманий ПДФО із застосуванням натурального коефіцієнта	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»
9	Нарахований єдиний соціальний внесок	92 «Адміністративні витрати»	651 «Розрахунки за загальнообов'язковим соціальним страхуванням»

Рахунок 37 "Розрахунки з різними дебіторами"

На рахунку 37 "Розрахунки з різними дебіторами" ведеться облік розрахунків за поточною дебіторською заборгованістю з різними дебіторами за авансами виданими, нарахованими доходами, за претензіями, за відшкодуванням завданих збитків та за іншими операціями.

Рахунок 37 "Розрахунки з різними дебіторами" має такі субрахунки:

- 371 "Розрахунки за виданими авансами"
- 372 "Розрахунки з підзвітними особами"
- 373 "Розрахунки за нарахованими доходами"
- 374 "Розрахунки за претензіями"
- 375 "Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків"
- 377 "Розрахунки з іншими дебіторами"

За дебетом рахунку 37 "Розрахунки з різними дебіторами" відображається виникнення дебіторської заборгованості, за кредитом - її погашення чи списання.

Дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів організації на певну дату.

Дебітори – юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували організації певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо

- існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та
- може бути достовірно визначена її сума.

Довгострокова дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу.

Поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	Видано працівнику грошові кошти на витрати у відрядженні:		
	— з каси	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	301 «Готівка в національній валюті»
	— перераховано на картрахунок	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Оприбутковано на підставі затвердженого авансового звіту придбані підзвітною особою:		
	— необоротні активи	15 «Капітальні інвестиції»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	— запаси	20 «Запаси»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	— МППП	22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	— товари	281 «Товари на складі»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
3	Списано витрати на відрядження:		
	- працівникам профспілки	92 «Адміністративні витрати»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
	- на статутну діяльність	949 «Інші витрати операційної діяльності»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
4	Повернені до каси невикористані кошти, видані	301 «Готівка в національній	372 «Розрахунки з підзвітними

	під звіт	валюти»	особами»
5	Відображено вартість грошових документів, придбаних підзвітною особою	33 «Інші кошти»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
6	Утримано із заробітної плати суми, не повернені своєчасно підзвітною особою	661 «Розрахунки із заробітної плати»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
7	Відшкодовано перевитрату грошових коштів підзвітній особі	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	301 «Готівка в національній валюті»

Рахунок 38 "Резерв сумнівних боргів"

На рахунку 38 "Резерв сумнівних боргів" ведеться облік резервів за сумнівною дебіторською заборгованістю, щодо якої є ризик неповернення.

Основні вимоги до визнання та оцінки резерву сумнівних боргів викладені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість".

За кредитом рахунку 38 "Резерв сумнівних боргів" відображається створення резерву сумнівних боргів у кореспонденції з рахунками обліку витрат, за дебетом - списання сумнівної заборгованості в кореспонденції з рахунками обліку дебіторської заборгованості або зменшення нарахованих резервів у кореспонденції з рахунком обліку доходів.

Сумнівний борг – поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги щодо якої існує невпевненість її погашення боржником.

Безнадійна дебіторська заборгованість – поточна дебіторська заборгованість щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Створено резерв сумнівних боргів	944 "Сумнівні та безнадійні борги "	38 "Резерв сумнівних та безнадійних боргів "
2	Списана безнадійна дебіторська заборгованість за виданими авансами	38 "Резерв сумнівних та безнадійних боргів "	371 "Розрахунки за виданими авансами "
	Одночасно сума списаної дебіторської заборгованості відображається на позабалансовому рахунку 071 "Списана дебіторська заборгованість "		

Рахунок 39 "Витрати майбутніх періодів"

Рахунок 39 "Витрати майбутніх періодів" призначено для узагальнення інформації щодо здійснених витрат у звітному періоді, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах.

До витрат, облік яких ведеться на рахунку 39 "Витрати майбутніх періодів", відносяться:

- сплачені авансом орендні платежі;
- оплата страхового поліса;
- передплата на газети, журнали, періодичні та довідкові видання тощо.

За дебетом рахунку 39 "Витрати майбутніх періодів" відображається накопичення витрат майбутніх періодів, за кредитом - їх списання (розподіл) та включення до складу витрат звітного періоду.

Аналітичний облік витрат майбутніх періодів ведеться за їх видами.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Здійснено передплату на газету «Профспілкові вісті»	371 «Розрахунки за виданими авансами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
2	Віднесено суму передплати на витрати майбутніх періодів	39 "Витрати майбутніх періодів»	371 «Розрахунки за виданими авансами»
3	Наприкінці звітного місяця віднесено на витрати вартість номерів видань, що надійшли протягом місяця	92 «Адміністративні витрати»	39 "Витрати майбутніх періодів»

Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань

Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про стан і рух коштів капіталу у дооцінках та додаткового, нерозподілених прибутків (непокритих збитків), цільових надходжень, забезпечень майбутніх витрат.

Рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)"

На рахунку 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)" ведеться облік нерозподілених прибутків чи непокритих збитків поточного та минулих років, а також використаного в поточному році прибутку.

За кредитом рахунку відображається збільшення прибутку від усіх видів діяльності, за дебетом - збитки та використання прибутку.

Згідно зі ст. 86 ЦКУ неприбуткові організації можуть разом зі своєю основною діяльністю здійснювати і підприємницьку діяльність, якщо інше не встановлене законом і якщо ця діяльність відповідає меті, для якої вони були створені, та сприяє її досягненню.

Згідно з пп. 133.4.2 ПКУ, будь-які отримані доходи неприбуткової організації повинні використовуватися виключно для фінансування витрат на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) і напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

Обов'язковою умовою для неприбуткових організацій є **використання своїх доходів (прибутків) виключно** для фінансування витрат **на своє утримання, реалізації мети** (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених установчими документами (пп. 133.4.2 ПКУ). Лише при виконанні цієї умови, неприбуткові організації не є платниками податку на прибуток.

Неприбуткова організація має право вести підприємницьку діяльність та отримувати дохід від неї. Проте такий дохід не може бути розподілений між засновниками та членами громадської організації і має бути спрямований виключно на досягнення мети неприбуткової організації.

Відповідно до ст. 75 ГКУ за рахунок прибутку неприбуткові організації можуть створювати:

- страйковий фонд;
- навчальний фонд;
- інформаційний фонд;
- інші фонди, передбачені статутом.

Розподіл прибутку таких організацій (у тому числі й величина відрахувань прибутку до відповідних фондів) здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану з урахуванням вимог цього Кодексу та інших законів (ч. 9 ст. 75 ГКУ).

Рахунок 48 "Цільове фінансування і цільові надходження"

На рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення.

Кошти цільового фінансування і цільових надходжень можуть надходити як асигнування з бюджету та позабюджетних фондів, цільові внески фізичних та юридичних осіб тощо.

За кредитом рахунку 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" відображаються кошти цільового призначення для фінансування певних заходів, за дебетом - використані суми за певними напрямками, визнання їх доходом, а також повернення невикористаних сум.

Рахунок 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" має такі субрахунки:

481 – кошти на здійснення культурно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів цільового призначення (з аналітичним обліком за конкретними цілями їх використання);

482 – асигнування з бюджету та позабюджетних фондів;

483 "Благодійна допомога"

484 "Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень"

За п. 16 — 17 П(С)БО 15:

— цільове фінансування не визнається доходом доти, поки не існує підтвердження того, що воно буде отримане та що організація виконає умови щодо такого фінансування;

— отримане цільове фінансування визнається доходом протягом тих періодів, у яких були зазначені витрати, пов'язані з виконанням умов цільового фінансування.

Що стосується невикористаного залишку цільового фінансування, то воно обліковується за К-т 484 доти, поки не буде прийнято рішення про використання таких коштів або про їх повернення.

Кошти, які надходять неприбутковій організації без установлення умов витрачання на виконання у майбутньому певних заходів (які не є цільовим фінансуванням), не відображаються за субрахунком 484. Адаже згідно з п. 19 П(С)БО 15 вони визнаються дебіторською заборгованістю з одночасним визнанням доходу.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Надходження цільового фінансування на здійснення культурно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	481 «Фінансування культурно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів»
2	Витрачання коштів на культурно-масові заходи	949 «Інші витрати операційної діяльності»	63 «Розрахунки з постачальниками та підрядчиками»
3	Визнання надходжень цільового призначення доходами у разі здійснення програм	481 «Фінансування культурно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходів»	719 «Інші доходи від операційної діяльності»
4	Списано доходи на фінансовий результат	719 «Інші доходи від операційної діяльності»	791 «Результат операційної діяльності»
5	Списано на фінансовий результат витрати	791 «Результат операційної діяльності»	949 «Інші витрати операційної діяльності»
6	Отримана попередня оплата за просвітницькі послуги (цільові гранди)	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	682 "Внутрішні розрахунки"
7	Визнано цільове фінансування	682 "Внутрішні розрахунки"	48«Цільове фінансування і цільові надходження»
8	Відображено дохід в сумі витрачених коштів	48«Цільове фінансування і цільові надходження»	719«Інші доходи від операційної діяльності»
9	Списано на фінансовий результат витрати, пов'язані з наданням просвітницьких послуг	791 «Результат основної діяльності»	949«Інші витрати операційної діяльності»
10	Списано доходи на фінансовий результат	719 «Інші доходи від операційної діяльності»	791 «Результат основної діяльності»
11	Отримані кошти від Фонду ЧАЕС на поточний рахунок для фінансування заходів цільового призначення	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	48 "Цільове фінансування і цільові надходження"
12	Нараховані і виплачені суми включені до складу інших операційних витрат	949 «Інші витрати операційної діяльності»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
		791 «Результат основної діяльності»	949 «Інші витрати операційної діяльності»
13	Видані грошові кошти з каси співробітникам ліквідаторам	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	301 «Каса в національній валюті»
14	Оформлено звіт до Фонду ЧАЕС за наданими виплатами	645 «Розрахунки з фондом ЧАЕС»	718 «Дохід від фонду ЧАЕС»
15	Визнається доходом цільове фінансування в періоді, в якому понесені витрати, пов'язані з умовами фінансування	718 «Дохід від фонду ЧАЕС»	791 «Результат основної діяльності»
16	Використання сум цільових надходжень від фонду ЧАЕС на погашення дебіторської заборгованості	48 "Цільове фінансування і цільові надходження"	645 «Розрахунки з фондом ЧАЕС»

Клас 6. Поточні зобов'язання

Рахунки цього класу призначені для обліку даних та узагальнення інформації про зобов'язання, які будуть погашені протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

На рахунках цього класу ведеться облік короткострокових позик, довгострокових зобов'язань, що стали поточною заборгованістю із строком погашення на дату балансу не більше дванадцяти місяців, розрахунків з постачальниками та підрядниками, розрахунків з податків і платежів, розрахунків за страхуванням, розрахунків з оплати праці, а також інших розрахунків та операцій, доходів майбутніх періодів.

На окремих субрахунках синтетичних рахунків 63, 64, 65, 68 сальдо на кінець місяця може бути не лише кредитовим, але й дебетовим. Такі показники не згортаються, а сальдо синтетичного рахунку визначається розгорнуто за дебетом і кредитом як сума відповідного сальдо на субрахунках.

Рахунок 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"

На рахунок 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками" ведеться облік розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи і надані послуги.

За кредитом рахунку 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками" відображається заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги, за дебетом - її погашення, списання тощо.

Рахунок 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками" має такі субрахунки:
631 "Розрахунки з вітчизняними постачальниками"
632 "Розрахунки з іноземними постачальниками"

Аналітичний облік ведеться окремо за кожним постачальником та підрядником в розрізі кожного документа (рахунку) на сплату.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Перераховано постачальнику плату за продукцію, товари, роботи, послуги	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»	31 «Рахунки в банках»
2	Отримано від постачальника запаси і товари	20 «Виробничі запаси» 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» 28 «Товари»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
	Виконано підрядником роботи, надано послуги для: — адміністративних потреб — статутної діяльності	92 «Адміністративні витрати» 949 «Інші витрати операційної діяльності»	631 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками»
3	Здійснено платіж за дизельне паливо	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
4	Оприбутковано дизельне паливо від постачальника	203 «Паливо»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
5	Перераховано плату на АЗС за талони	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
6	Оприбутковано талони	331 «Грошові документи в національній валюті»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»
7	Видано під звіт талони на бензин	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	331 «Грошові документи в національній валюті»
8	На підставі авансового звіту про використання талонів їх переведено в бензин (підтвердження – позначка АЗС, касовий чек, відомість зв'язання з АЗС)	203 «Паливо»	372 «Розрахунки з підзвітними особами»
9	На підставі зведених відомостей-рахунків та подорожніх листів списано бензин марки А-95	92 «Адміністративні витрати»	203 «Паливо»

Рахунок 64 "Розрахунки за податками й платежами"

Рахунок 64 "Розрахунки за податками й платежами" призначено для узагальнення інформації про розрахунки організації за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету. На цьому рахунку також узагальнюється інформація про інші розрахунки з бюджетом, Порядок справляння таких платежів регулюється чинним законодавством.

За кредитом рахунку 64 "Розрахунки за податками й платежами" відображаються нараховані платежі до бюджету, за дебетом - належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання тощо.

Рахунок 64 "Розрахунки за податками й платежами" має такі субрахунки:
641 "Розрахунки за податками"
642 "Розрахунки за обов'язковими платежами"

Аналітичний облік розрахунків за податками й платежами ведеться за їх видами.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Утриманий ПДФО із зарплати працівників неприбуткової організації (18%)	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 "Розрахунки за податками"
2	Перераховано до бюджету ПДФО із зарплати працівників неприбуткової організації	641 "Розрахунки за податками"	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
3	Перераховуються до бюджету військовий збір(1,5 %) із зарплати працівників неприбуткової організації	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
4	Повернуті з бюджету переплата по податку	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	641 "Розрахунки за податками"
5	Нарахований податок на прибуток у випадку нецільового використання коштів	98 «Витрати з податку на прибуток»	6411 "Розрахунки за податком на прибуток"

Рахунок 65 "Розрахунки за страхуванням"

На рахунку 65 ведеться облік розрахунків за відрахуванням на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, за індивідуальним страхуванням персоналу організації, страхуванням майна та за іншими розрахунками за страхуванням.

За кредитом рахунку 65 "Розрахунки за страхуванням" відображаються нараховані зобов'язання за страхуванням, а також одержані від органів страхування кошти, за дебетом - погашення заборгованості та витрачання коштів страхування в організації.

Порядок справляння та використання зборів на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та на інші види страхування регулюється чинним законодавством.

Рахунок 65 "Розрахунки за страхуванням" має такі субрахунки:

651 "За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування"

652 "За соціальним страхуванням"

654 "За індивідуальним страхуванням"

655 "За страхуванням майна"

Аналітичний облік ведеться за кожним видом зборів і відрахувань, по страхувальниках та окремих договорах страхування.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нарахований за поточний місяць ЄСВ на зарплату працівників неприбуткової організації (22%)	92 «Адміністративні витрати»	65 «Розрахунки за страхуванням»
2	Нарахований за поточний місяць ЄСВ за договором ЦПХ (22%)	94 «Інші витрати операційної діяльності»	65 «Розрахунки за страхуванням»
3	Перераховано ЄСВ	65 «Розрахунки за страхуванням»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

Рахунок 66 "Розрахунки за виплатами працівникам"

На рахунку 66 "Розрахунки за виплатами працівникам" ведеться узагальнення інформації про розрахунки за виплатами працівникам, які належать як до облікового, так і до необлікового складу організації, - з оплати праці (за всіма видами заробітної плати, премій, допомоги тощо), за не одержані в установленний строк з каси організації суми з виплат працівникам, за іншими поточними виплатами.

Рахунок 66 "Розрахунки за виплатами працівникам" має такі субрахунки:

661 "Розрахунки за заробітною платою"; 662 "Розрахунки з депонентами"; 663 "Розрахунки за іншими виплатами".

За кредитом рахунку 66 "Розрахунки за виплатами працівникам" відображаються нарахована працівникам організації основна та додаткова заробітна плата, премії, допомога по тимчасовій непрацездатності, інші належні до нарахування працівникам виплати, за дебетом - виплата основної та додаткової заробітної плати, премій, допомоги по тимчасовій

непрацездатності тощо; вартість одержаних матеріалів, продукції та товарів у рахунок заробітної плати (погашення заборгованості перед працівниками за іншими виплатами); утримання податку з доходів фізичних осіб, відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, платежів за виконавчими документами та інші утримання з виплат працівникам.

Аналітичний облік розрахунків ведеться за кожним працівником, видами виплат та утримань.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нарахована за поточний місяць зарплата працівникам неприбуткової організації	92 «Адміністративні витрати»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
2	Нарахована винагорода ФОП за договором цпх	94 «Інші витрати операційної діяльності»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
3	Утримано ПДФО із зарплати поточного місяця	661 «Розрахунки за заробітною платою»	641 «Розрахунки за податками»
4	Утримано військовий збір (1,5%) із зарплати поточного місяця	661 «Розрахунки за заробітною платою»	642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»
5	Утримано профспілковий внесок із зарплати поточного місяця	661 «Розрахунки за заробітною платою»	682 «Внутрішні розрахунки»
6	Перераховано зарплату поточного місяців на карткові рахунки працівників та ФОП	661 «Розрахунки за заробітною платою»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
7	Перераховано ПДФО до бюджету	641 «Розрахунки за податками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

Рахунок 68 "Розрахунки за іншими операціями"

На рахунку 68 "Розрахунки за іншими операціями" ведеться облік розрахунків за операціями, що не можуть бути відображені на рахунках 63 - 66.

Рахунок 68 "Розрахунки за іншими операціями" має такі субрахунки:

680 "Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу"

682 "Внутрішні розрахунки" 684 "Розрахунки за нарахованими відсотками" 685 "Розрахунки з іншими кредиторами"

На субрахунку 680 "Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу" ведеться облік визнаних відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 "Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність" зобов'язань, прямо пов'язаних з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу.

Аналітичний облік розрахунків з іншими кредиторами ведеться окремо за підприємствами, організаціями, установами та фізичними особами, з якими здійснюються розрахунки.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Утримана сума аліментів	661 «Розрахунки за заробітною платою»	685 "Розрахунки з іншими кредиторами" / Галушко М.І.
2	Утримана вартість поштового переказу	661 «Розрахунки за заробітною платою»	685 "Розрахунки з іншими кредиторами" /пошта
3	Перераховані кошти отримувачу аліментів	685 "Розрахунки з іншими кредиторами" / Галушко М.І.	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
4	Перераховані кошти пошти	685 "Розрахунки з іншими кредиторами" /пошта	311 «Поточні рахунки в національній валюті»
5	Отримані кошти від ЦК для преміювання члена профспілки з нагоди ювілею	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	682 «Внутрішні розрахунки»
6	Нарахована премія ювіляру	682 «Внутрішні розрахунки»	663 «Розрахунки за іншими виплатами»
7	Утриманий ПДФО з суми премії	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	641 «Розрахунки за податками»
8	Перерахований ПДФО	641 «Розрахунки за податками»	
9	Виплачена премія з каси організації	663 «Розрахунки за іншими виплатами»	301 «Каса в національній валюті»
10	Перераховано утримані членські внески на організації вищої ланки	682 «Внутрішні розрахунки»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

Рахунок 69 "Доходи майбутніх періодів"

Рахунок 69 "Доходи майбутніх періодів" призначено для узагальнення інформації щодо одержаних доходів у звітному періоді, які підлягають включенню до доходів у майбутніх звітних періодах.

До доходів майбутніх періодів відносяться, зокрема, доходи у вигляді одержаних авансових платежів за здані в оренду основні засоби та інші необоротні активи (авансові орендні платежі), виручка від продажу квитків театральних-видовищних підприємств, абонентна плата за користування засобами зв'язку тощо.

За кредитом рахунку 69 "Доходи майбутніх періодів" відображається сума одержаних доходів майбутніх періодів, за дебетом - їх списання на відповідні рахунки обліку доходів та включення до складу доходів звітного періоду.

Аналітичний облік доходів майбутніх періодів ведеться за їх видами, датами їх утворення і визнання доходами звітного періоду.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано в поточному звітному періоді безповоротну фінансову допомогу без вимоги її цільового використання	301 «Каса в національній валюті»	69 «Доходи майбутніх періодів»
2	У наступному звітному періоді нарахована заробітна плата працівникам неприбуткової організації	92 «Адміністративні витрати»	661 «Розрахунки за заробітною платою»
3	Нарахування на заробітну плату	92 «Адміністративні витрати»	65 «Розрахунки за страхуванням»
4	Суму витрат віднесено на результати діяльності	791 «Результат основної діяльності»	92 «Адміністративні витрати»
5	Визнано доходами поточного періоду суму безповоротної фінансової допомоги в розмірі понесених витрат	69 "Доходи майбутніх періодів"	719 «Інші доходи операційної діяльності»

Клас 7. Доходи і результати діяльності

Рахунки класу 7 "Доходи і результати діяльності" призначені для узагальнення інформації про доходи від операційної (статутної), інвестиційної і фінансової діяльності організації. Склад доходів та порядок їх визнання визначаються відповідними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Нецільове фінансування — це кошти, які неприбуткові організації отримують без цільового призначення, тобто без конкретно встановлених умов їх витрачання. Згідно з П(С)БО 15 їх відображають як безоплатно отримані кошти чи матеріальні цінності у загальному порядку. Тобто, як правило, визнають доходами у періоді отримання, використовуючи субрахунок 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів».

Адже, згідно з п. 19 П(С)БО 15, фінансування для надання підтримки організації без установлення умов його витрачання на виконання у майбутньому певних заходів визнаються дебіторською заборгованістю з одночасним визнанням доходу. Таким чином, при отриманні саме нецільового фінансування, вважаємо, що субрахунок 484 не застосовується.

Кошти від використання активів неприбуткової організації іншими особами.

Це доходи, отримані неприбутковими організаціями у вигляді відсотків, дивідендів, роялті.

Правила відображення таких доходів визначені п. 20 П(С)БО 15:

- 1) відсотки визнаються доходами у тих звітних періодах, до яких вони відносяться, виходячи з бази їх нарахування і строку використання відповідних активів;
- 2) роялті фіксують у доходах за принципом нарахувань згідно з економічним змістом відповідної угоди. Тобто роялті визнається доходом не при отриманні коштів від контрагента, а за датою, коли згідно з договором виникає зобов'язання з їх сплати;
- 3) дивіденди визнаються у періоді прийняття рішення про їх виплату.

Інші доходи. Неприбуткові організації можуть отримувати доходи і з інших джерел, наприклад, від продажу товарів, послуг, здавання в оренду нерухомості, продажу основних засобів і т. д. У цьому випадку дохід визначають за загальними правилами, тобто коли виникають критерії його визнання (п. 5 П(С)БО 15).

Неприбуткова організація має право вести підприємницьку діяльність та отримувати дохід від неї. Проте якщо така організація й надалі бажає бути неплательником податку на прибуток, то:

— дохід не може бути розподілений між засновниками (учасниками), членами такої організації, працівниками (крім оплати їхньої праці, нарахування ЄСВ), членами органів управління та іншими пов'язаними з ними особами¹;

¹ *Зуважимо, що з 20.11.2016 року, завдяки Закону №1667, не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених пп. 133.4.2 ПКУ, тобто коли доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.*

— такий дохід повинен використовуватися такою неприбутковою організацією виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (пп. 133.4.2 ПКУ).

Рахунок 71 "Інший операційний дохід"

На рахунку 71 "Інший операційний дохід" ведеться узагальнення інформації про інші доходи від операційної діяльності організації у звітному періоді.

Рахунок 71 "Інший операційний дохід" має такі субрахунки:

- 710 "Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю"
- 711 "Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти"
- 712 "Дохід від реалізації оборотних активів"
- 713 "Дохід від операційної оренди активів"
- 714 "Дохід від операційної курсової різниці"
- 715 "Одержані штрафи, пені, неустойки"
- 716 "Відшкодування раніше списаних активів"
- 717 "Дохід від списання кредиторської заборгованості"
- 718 "Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів"
- 719 "Інші доходи від операційної діяльності"

За кредитом рахунку 71 "Інший операційний дохід" відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом - списання в порядку закриття на рахунок 79 "Фінансові результати".

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Отримано безповоротну фінансову допомогу	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
2	Визнано нарахований дохід	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	718 "Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів"
3	Зараховані членські внески	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»
4	Визнання надходжень членських внесків доходом звітного періоду	377 «Розрахунки з іншими дебіторами»	719 "Інші доходи від операційної діяльності"
5	Списано доходи на фінансовий результат	719 «Інші доходи від операційної діяльності»	791 «Результат основної діяльності»
6	Списання кредиторської заборгованості за розрахунками в кінці строку позовної давності	631 «Розрахунки з вітчизняними поставальниками»	717 "Дохід від списання кредиторської заборгованості"

Рахунок 79 "Фінансові результати"

Рахунок 79 "Фінансові результати" призначено для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати діяльності організації.

За кредитом рахунку 79 "Фінансові результати" відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, за дебетом - суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, також належна сума нарахованого податку на прибуток.

Сальдо рахунку при його закритті списується на рахунок 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)".

Рахунок 79 "Фінансові результати" має такі субрахунки:

- 791 "Результат операційної діяльності"
- 792 "Результат фінансових операцій"
- 793 "Результат іншої діяльності"

На субрахунок 791 "Результат операційної діяльності" визначається прибуток (збиток) від операційної діяльності організації. За кредитом субрахунку відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від іншої операційної діяльності (рахунок 71 "Інший операційний дохід"), за дебетом - сума в порядку закриття рахунків обліку

адміністративних витрат, інших операційних витрат (92 "Адміністративні витрати", 94 "Інші витрати операційної діяльності").

На субрахунку 792 "Результат фінансових операцій" визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій організації. За кредитом субрахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом - списання фінансових витрат з рахунків 95 "Фінансові витрати" та 96 "Втрати від участі в капіталі".

На субрахунку 793 "Результат від іншої діяльності" визначається прибуток (збиток) від іншої діяльності організації. За кредитом рахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої діяльності організації, за дебетом - списання витрат з рахунку 97 "Інші витрати".

Організації, які для узагальнення інформації про витрати застосовують тільки рахунки класу 8 "Витрати за елементами", субрахунки рахунку 79 дебетують у кореспонденції з кредитом рахунків класу 8 "Витрати за елементами" у порядку закриття цих рахунків.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списаний інший операційний дохід	71 "Інший операційний дохід"	791 "Результат операційної діяльності"
2	Списані фінансові доходи	73 "Інші фінансові доходи"	792 "Результат фінансових операцій"
3	Списані інші доходи	74 "Інші доходи"	793 «Результат від іншої діяльності»
4	Списані адміністративні витрати	791 "Результат операційної діяльності"	92 «Адміністративні витрати»
5	Списані інші операційні витрати	791 "Результат операційної діяльності"	949 «Інші витрати операційної (статутної) діяльності
6	Визначений розмір нерозподіленого прибутку	79 "Фінансові результати"	44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)"
7	Визначений розмір непокритого збитку	44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)"	79 "Фінансові результати"

Клас 9. Витрати діяльності

Рахунки класу "Витрати діяльності" застосовуються для узагальнення інформації про витрати операційної, інвестиційної, фінансової та іншої діяльності організації. Основні вимоги до визнання, складу та оцінки витрат викладені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 16 "Витрати".

За дебетом рахунків цього класу відображаються суми витрат, за кредитом - списання суми витрат у кінці звітного року або щомісяця на рахунок 79 "Фінансові результати".

Рахунок 92 "Адміністративні витрати"

На рахунку 92 "Адміністративні витрати" відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням організації.

За дебетом рахунку 92 "Адміністративні витрати" відображається сума визнаних адміністративних витрат, за кредитом - списання на рахунок 79 "Фінансові результати".

До адміністративних витрат, зокрема, належать витрати на утримання адміністративно-управлінського персоналу, витрати на їх службові відрядження, витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського призначення (оренда, амортизація, ремонт, комунальні послуги), охорона, юридичні, аудиторські, транспортні послуги, поштово-телеграфні, канцелярські витрати, сума податків, зборів (обов'язкових платежів).

Аналітичний облік ведеться за статтями витрат.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит

1	2	3	4
1	Списані матеріальні витрати, які належать до адміністративних витрат:		
	— малоцінних та швидкозношуваних предметів	92 «Адміністративні витрати»	22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети»
	— матеріалів, палива	92 «Адміністративні витрати»	209 «Інші матеріали»
	— товарів	92 «Адміністративні витрати»	28 «Товари»
2	Відображені витрати на оплату праці:		
	- заробітної плати	92 «Адміністративні витрати»	«661 Розрахунки за виплатами працівникам»
3	Відображені витрати на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" апарату неприбуткової організації	92 «Адміністративні витрати»	65 "Розрахунки за страхуванням»
4	Нарахована амортизація необоротних активів, які використовуються персоналом неприбуткової організації:		
	— основних засобів	92 «Адміністративні витрати»	131 "Знос основних засобів" .
	— інших необоротних матеріальних активів	92 «Адміністративні витрати»	132 "Знос інших необоротних матеріальних активів"
	— нематеріальних активів	92 «Адміністративні витрати»	133 "Амортизація нематеріальних активів"

Рахунок 94 "Інші витрати операційної діяльності"

На рахунку 94 "Інші витрати на здійснення статутної" ведеться облік витрат операційної діяльності організації, крім витрат, які відображаються на рахунку 92 "Адміністративні витрати".

За дебетом рахунку відображається сума визнаних витрат, за кредитом - списання на рахунок 79 "Фінансові результати".

Аналітичний облік ведеться за статтями витрат.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списані матеріальні витрати, які належать до витрат на статутну діяльність:		
	— малоцінних та швидкозношуваних предметів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	22 "Малоцінні та швидкозношувані предмети"
	— матеріалів, палива	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	209 "Інші матеріали"
	— товарів	94 "Інші витрати на здійснення статутної"	28 «Товари»

Рахунок 98 "Податок на прибуток"

На рахунку 98 "Податок на прибуток" ведеться облік суми витрат з податку на прибуток.

Якщо неприбуткова організація витрачає дохід (прибутки) не для реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами, і не для утримання такої неприбуткової організації, то така неприбуткова організація втрачає свій статус для цілей податку на прибуток.

Така неприбуткова організація зобов'язана подати у термін, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за період з початку року по останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити суму самостійно нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток. Така організація підлягає виключенню контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Податкове зобов'язання розраховується, виходячи із суми операції нецільового використання коштів. Тобто пп. 133.4.3 ПКУ встановлює особливий об'єкт оподаткування для неприбуткових організацій, які порушили умови своєї неприбутковості, — не фінансовий результат до оподаткування, визначений за правилами бухгалтерського обліку, а суму коштів, використаних всупереч установчих документів такої юридичної особи.

З першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення, до 31 грудня податкового (звітного) року неприбуткова організація зобов'язана щоквартально подавати до контролюючого органу квартальну фінансову і

податкову звітність (наростаючим підсумком) з податку на прибуток та сплачувати податок у термін, визначений для квартального періоду.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Нарахований поточний податок на прибуток (за даними звіту неприбуткової організації)	98 «Податок на прибуток»	641 «Розрахунки за податками»
2	Сплачено податок на прибуток до бюджету	641 «Розрахунки за податками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»

ОБЛІК АКТИВІВ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ НА ПОЗАБАЛАНСОВИХ РАХУНКАХ..

Позабалансові рахунки призначені для узагальнення інформації про наявність і рух:

- цінностей, що не належать організації, але тимчасово перебувають у його користуванні, розпорядженні або на зберіганні (об'єкти оперативної (операційної) оренди основних засобів, матеріальні цінності на відповідальному зберіганні);
- умовних прав і зобов'язань організації (застави, гарантії, зобов'язання тощо);
- бланків суворого обліку;
- списаних активів (нестачі цінностей, дебіторська заборгованість) для спостереження за можливістю їх відшкодування винними особами (боржниками);

Бухгалтерський облік указаних цінностей, амортизаційних відрахувань, умовних прав і зобов'язань ведеться за простою системою, за якою записи про надходження, вибуття, використання, продаж матеріальних цінностей, бланків суворого обліку, утворення умовних прав і зобов'язань, списання з балансу майна внаслідок нестачі, псування та дебіторської заборгованості проводяться тільки на одному позабалансовому рахунку з вказуванням змісту і кількісно-вартісних показників операції.

Товарно-матеріальні цінності відображаються за договірною вартістю або за вартістю, що вказана у приймально-передавальних актах. Орендовані основні засоби відображаються за вартістю, що вказана в договорах оперативної (операційної) оренди. Бланки суворого обліку відображаються за умовною вартістю в установленому порядку. Умовні права й зобов'язання відображаються за вартістю, вказаною в документах про гарантії й зобов'язання.

Товарно-матеріальні цінності та основні засоби, вартість яких відображена на позабалансових рахунках, підлягають інвентаризації в порядку, що діє для цінностей, відображених на балансових рахунках відповідного класу.

Рахунок 01 «Орендовані необоротні активи»

На цьому рахунку обліковуються активи у вигляді основних засобів, нематеріальних активів, зокрема отримане у користування авторське право та суміжні з ним права, за користування якими сплачується роялті, та інших необоротних активів, що отримані організацією на підставі відповідних договорів, зокрема, але не виключно оренди (лізингу), та обліковуються на балансі орендодавця.

Облік отриманих в оренду активів здійснюється за видами активів.

Прийняті в оперативну оренду основні засоби і нематеріальні активи зараховуються на позабалансовий рахунок 01 «Орендовані необоротні активи» за балансовою (залипковою) і первісною вартістю орендодавця, що зазначається в договорі операційної оренди.

Рахунок 02 «Активи на відповідальному зберіганні»

Рахунок 02 «Активи на відповідальному зберіганні» призначено для обліку цінностей, які тимчасово знаходяться а організації та не є її власністю, прийняті на комісію, в довірче управління. Облік цих цінностей ведеться за цінами, що передбачені в договорах, приймально-передавальних актах тощо. Усі товарно-матеріальні цінності, що обліковуються на цьому рахунку, інвентаризуються в порядку і строки, передбачені для власних цінностей.

Позабалансовий рахунок 02 «Активи на відповідальному зберіганні» має такі субрахунки:

023 «Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні»

024 «Товари, прийняті на комісію»

025 «Матеріальні цінності довірителя»

На позабалансовому субрахунку 023 «Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні» ведеться облік прийнятих товарно-матеріальних цінностей на відповідальне зберігання; одержаних від постачальників, але несплачених товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ), заборонених до витрачання до їх оплати; одержаних ТМЦ надміру, чим в видаткових документах постачальників; сплачених покупцями товарно-матеріальних цінностей, які дозволено, як виняток, залишати на відповідальному зберіганні, оформлених охоронними розписками, та не вивезених з причин, не залежних від організації, тощо. Аналітичний облік товарно-матеріальних цінностей, прийнятих на відповідальне зберігання, ведеться

по підприємствах-власниках, за видами, сортами та місцями зберігання. Цінності, що залишені на відповідальне зберігання, мають зберігатися окремо від власних.

На позабалансовому субрахунку 024 «Товари, прийняті на комісію» обліковуються одержані товари у межах договорів комісії (консигнації), поруки та інших цивільно-правових договорів, що уповноважують організацію здійснювати продаж товарів від імені та за дорученням іншої особи без передачі права власності на такі товари. Аналітичний облік товарів, прийнятих на комісію (консигнацію), ведеться за видами товарів та комітентами.

На позабалансовому рахунку 025 «Матеріальні цінності довірителя» повіреним ведеться облік товарно-матеріальних цінностей, які надійшли повіреному від третіх осіб при виконанні доручення довірителя на підставі договору доручення. Аналітичний облік ведеться за назвою товарно-матеріальних цінностей, місцезнаходженням і довірителями.

Рахунок 07 «Списані активи»

Рахунок 07 «Списані активи» призначено для узагальнення інформації про стан дебіторської заборгованості, списаної з балансу внаслідок неплатоспроможності боржників, та про суми невідшкодованих нестач і втрат від псування цінностей.

Зарахування на позабалансовий рахунок 07 суми здійснюється одночасно зі списанням суми нестач і втрат від псування цінностей та дебіторської заборгованості на витрати організації.

Рахунок 07 «Списані активи» має такі субрахунки:

071 «Списана дебіторська заборгованість»

072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»

Сума списаної дебіторської заборгованості обліковується на позабалансовому субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» протягом не менше трьох років з дати списання для спостереження за можливістю її стягнення у випадках зміни майнового становища боржника.

Дебіторська заборгованість остаточно списується з субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість» після надходження суми в порядку відшкодування з одночасними записами за дебетом рахунків 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках» чи інших рахунків обліку активів і кредитом субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» або у зв'язку з закінченням строку обліку такої заборгованості.

Зменшення суми невідшкодованих нестач і втрат від псування цінностей на субрахунку 072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей» відображається після вирішення питання про винуватців з одночасними записами за дебетом субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків» і кредитом субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» в сумі, що належить до відшкодування винуватцями.

Аналітичний облік за позабалансовим рахунком 07 «Списані активи» ведеться за боржниками та випадками встановлення нестач і втрат від псування цінностей.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено суму списаної дебіторської заборгованості на позабалансовому рахунку до моменту її відшкодування (погашення) або протягом не менше трьох років з дати списання для спостереження за можливістю її стягнення у випадках зміни майнового стану боржника	071 «Списана дебіторська заборгованість»	-
2	Відображено балансову вартість списаних ТМЦ, яких бракує, протягом строку позовної давності або до моменту виявлення (встановлення) винної особи	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»	-
3	Списано з позабалансового обліку дебіторську заборгованість після надходження сум від дебіторів у порядку відшкодування з одночасними записами за дебетом рахунків 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках» або інших рахунків обліку активів і кредитом субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» або у зв'язку із закінченням строку обліку такої заборгованості	-	071 «Списана дебіторська заборгованість»
4	Списано з позабалансового обліку суму невідшкодованих нестач і втрат від псування цінностей при виявленні (встановленні) винної особи з одночасним записом за дебетом субрахунку 375 «Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків» і кредитом	-	072 «Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей»

	субрахунку 716 «Відшкодування раніше списаних активів» або після закінчення строку позовної давності		
--	--	--	--

Рахунок 08 «Бланки суворого обліку»

На цьому рахунку ведеться облік наявності та руху бланків суворого обліку та суворої звітності, зокрема бланків документів, що засвідчують особу, подію, право, освіту, трудовий стаж тощо (свідоцтва, посвідчення, трудова книжка, дипломи про освіту та інші); проїзних документів (квитки на проїзд, абонементні талони, документи на перевезення вантажів та інші).

Перелік документів, які відносяться до бланків суворого обліку та суворої звітності, порядок їх зберігання й використання встановлюються відповідними нормативно-правовими актами.

Збільшення залишку рахунку 08 «Бланки суворого обліку» відбувається при надходженні (прийнятті на облік) бланків суворого обліку, зменшення — після використання або списання як непридатних чи таких, що не є в наявності.

Аналітичний облік ведеться за кожним бланком та місцями їх зберігання.

№	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено зарахування вартості бланків суворого обліку, що надійшли, на позабалансовий рахунок з одночасним зарахуванням на баланс (документів, що посвідчують особу, подію, право, освіту, виробничий стаж тощо (свідоцтва, посвідчення, трудові книжки, дипломи про освіту тощо); проїзних документів (квитки на проїзд, абонементні талони, документи на перевезення вантажів тощо	08 «Бланки суворого обліку»	-
2	Списано з позабалансового обліку вартість використаних або списаних як непридатні чи такі, яких бракує, бланків суворого обліку з одночасним списанням з балансу	-	08 «Бланки суворого обліку»